

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-banabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Kyrtter sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök február 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Agrár hazafiság.**
- A képviselőház ülése.**
- Rakovszky — a „párbajhős.”**
- A baranya-útt.-lőrinci mandátum.**
- A borona-utcai szerelmi dráma.**
- Hat évi várfogság egy halálos párbaj miatt.**
- A trüszti hiéna.**
- Rigó Jancsát kifütyölték.**
- A budapesti Bankgyesület sikkasztója.**
- Vasuti katasztrófa Nagyvárad mellett.**
- Les-kay felebbzése a Vesztauszok betiltása ellen.**
- Lopás az udvari bálon.**
- A mostoha anya évi járadéka.**
- Tárca: A hős.** Irta: Zboray Aladár.
- Regény-Csarnok: A gyanafalvai tisztelőtes.** Irta: Hevessi Jenő.

Agrár hazafiság.

1902. február 19.

Felette érdekes kis jegyzet járt ma kézzől-kézről a képviselőház folyosóján. Néhány tucat arisztokrata és nem arisztokrata nagybirtokos volt névszerint megnevezve rajta, kik alaposan rászolgáltak, hogy külön papirostra rovassék nevük, s foglal kozzanak velük legalább ott, ahonnet csak egy ajtó választ el ama helytől, mely a magyar ipar föllendítése érdekében elfecsérelt annyi, de annyi szép szónak volt már színtere; s ahol a néppárti és agrárius „sovén” nagyurak unos-untalan lepocsékolják a kereskedelmet, mely magyartalan, hazafiatlan és nemzetközi.

Nehogy valaki azt higgye, miszerint a kézzől-kézre adott előkelő nevek valami hazafias alapítvány, irodalom és művészetpártolás, vagy a jótékonyág oltárára szánt egy-egy nagyobb áldozat révén kerültek jegyzékre: sietünk kijelenteni, hogy a fehér papírlap egy *vádlevel*, mely azzal vádolja a magyar nagybirtokosságot, hogy *nem pártolja a magyar ipart.*

Az érdekes leleplezéssel egy fiatal képviselő mulattatta ma délelőtt a folyosó közönségét. Egy csoport néppárti honatya közé vegyült — így írja fővárosi tudósítónk — s szóba hozta ott, hogy az agráriusok izgatnak szóval is, írásban is a magyar ipar pártolása mellett, de ha arra kerül a sor, hát idegenből hozatják a portékáikat.

— Példát kérünk, — vetette oda egy ingerkedő természetű fiatal néppárti honatya.

— Azzal is szolgálhatok, ugymond a leleplező, még pedig olyan körből, mely a néppárthoz legközelebb áll: a püspöki uradalmak és az agrárius mágnások köréből. Az O. M. G. n. titkári hivatalában *jártam* tegnap, ahol jeles névsort másoltam le egy betérjesztésből, melyben egy szakértő felsorolja azokat a nagy birtokosokat, akik az elmúlt esztendőben idegen gyártmányú gépekkel és mezőgazdasági eszközökkel árasztották el mértföldekre menő területeken Magyarországot.

A képviselő ezután a zsebébe nyult, a

honnan hosszú listát huzott ki. Névsorát azoknak, a kik idegenből importált gépekkel támogatják a mi iparunkat.

Itt a névsor *eleje*: Gróf Zichy János sárbogárdi, Gosztonyi Mihály ludasi, Blaszkovics Elemér kengyeli, gróf Karácsonyi Kamilló paulisi, gróf Dessewffy Dénes nyiregyházi és uj-fehértói, gróf Zichy Jakab harkányi, gróf Majláth György békésgyarmati, gróf Bissingen jámi, gróf Wenckheim Frigyes békés-csabai, gróf Jankovics Aladár kabonai, gróf Andrássy Géza gálzicsi, Vécsey Vilma grófnő füzes-gyarmati uradalmába külföldön készült vasműveket és gépeket hozattak. Benn vannak a névsorban a *váci* és *csanádi* püspöki és a *zirci* apátsági uradalmak is.

Derék agrárius urak! Kik annyira szívükön viselik a nemzeti öntudat fellendülését, az ország minden rendű és rangu lakosságának jólétét, hogy nem bizván többé a haza sorsát a liberális irányzatra, agrárius képviselőket igyekeztek minél nagyobb számban küldeni a parlamentbe; s úgy a fővárosban, mint a vidéken megméltólyezni törekednek agrár-klerikális sajtójuknál a közvéleményt: ugyan derék agrárius urak, minő védelemmel fognak önök most kirukkolni a magyar ipar emez újabb oldalbarugása ügyében?

Avagy azt hiszik a latifundiumok korlátlan urai, hogy van olyan bolond ember ebben az országban, aki az ipari és gazdasági pangás ellen alkalmas medici-

TÁRCA.

A hős.

Irta: Zboray Aladár.

Ó tizenötéves volt, én tizenkilencz. Ót akkor vitték föl először a kaszinó családi estélyére, én jogász voltam. Ó barna volt, üde, mint egy hamvas őszi barack, vidám mint egy szöcske, bohó, mint a tavaszi napsugár, én komoly és világfájdalmas, mert a bajuszom nagyon is nehezen serkedt. Mind a ketten a kellő méltósággal viseltük tisztas korunkat.

Logodon éltünk mind a ketten. Logod egyike a világ legszebb s legpolgárosodottabb városának. Nem nagy, de annál intímébb. Minden ember pontosan tudja, mit evett a másik ebédre s a nőtlen gyógyszer sz hol dőzsölt előtte való éjjel.

A kaszinó valóságos éden. Szombaton csak-ládi estélyt rendez s olyankor Logod szépei találkát adnak egymásnak a hatszöletű díszteremben. A királyi tanácsosné cerclé tart s názi áldását adja a fiatal leánykákra, kik először jelennek meg a kaszinó estélyén.

A polgári iskola igazgatója a kaszinó gazdája. Csósz András a becsületes neve, nagyon szigorú férfiú, de van is rend a kaszinóban. Fár évvel ezelőtt, egy gyönyörű szombati napon történt, hogy Csósz András egy ifjút hozott föl a kaszinóba, — aki egyéb jó és dicséretes tulajdonságain felül még hegedült is,

még pedig sok igyekezettel. — tiszteletreméltó önbizalommal és fáradhatatlan buzgalommal.

Mi, ő még én, egymás mellett ültünk isteni félelemmel hallgattuk a hegedűt, aki a kellő zongorakisér. hiányában egy szál hegedűn játszotta el a leghíresebb remekműveket. Erinnerung an Steinbach, Les cloches des Monastere, Ein Stambuchblatt an Elise s a jó ég tudja mi minden, szünet nélkül ömlött ki a hegedűjéből.

Olyan világos volt a teremben, hogy még a sóhajlás is meglátszott s mi kiválóan szenvedtünk a nagy némaság miatt. Végre sem állhattuk tovább s halkan suttgni kezdtünk egymással.

Csósz András, a szigorú meghallotta s kegyetlen, éles hangon szólt reánk:

— Csit gyerekek!

Ő elpirult, én ei sápadtam. Körülnéztem a teremben s úgy éreztem, az összes szemek rajtunk csüggenek, mellékesen tapasztaltam, hogy egy pájtásom sincs a kaszinóban.

Kinos volt ez az este. Mini a hóhérbélyeg égette a lelkemet ez a hallatlan sértés. Mi, gyerekek!

Joformán még meg sem virradt, mikor már fölvertem két cimborámat s közöltem velük a vérért kiáltó esetet. Ok is érezték a sértés szörnyű voltát s azonnal átalakultak becsületviszszaszerző részvénytársassággá.

Nincs veszedelmesebb teremtménye az Urnak, mint két huszéves párbajsegéd. Vérszopób-

bak a tigrisnél s kegyetlenebbek még Herodesnél is is.

Csósz András még a igazak álmát aludta, amikor rajtaütött a két becsülettvédő. A szigorú igazgató kissé megdöbbsent a váratlan látogatáson, hivatkozott a patriarchális hangra, mely kaszinónkban uralkodik, magyarázott, megokolt, de az én két emberem nem adta véren alul. Nekik segédek kellene, akikkel sárgyaljanak.

Es vasárnap délután szokatlan 'zgalom verte föl a logodi kaszinót. Becsületügyet tárgyaltak a díszteremben, amelyben farkasordító hideg volt. Az én segédeim bandázs nélküli, végki-merülésig tartó kardpárbajt követeltek, lovasági kardokkal — vagy írásbeli bocsánatkérés s nem engedtek.

Csósz András segédei próbálták kapacitálni a két tüzes fiatalembert, de azok kezdtek az ügyet személyes természetűnek tartani, ha föltételeiket a legkomolyabban nem veszik s a két családapa végre is a tetteshez fordult — és Csósz András megírta bocsánatkérelvelét.

Es mintha ettől az esettől kezdve a logodiak tudomást szereztek volna elméletben meglévő hajszomról. A menyecskék csókra nyújtották kacsóikat, a nőtlen patikáros brudert ivott velem és a kaszinó szolgál mindjárt az elnök kabátja mellé akasztották az én kabátomat.

Logodon kedden, csütörtökön és szombaton színház is vagy. Olyankor ugyanis a

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

nának tartja az agrár-néppárti honatyák antiliberális, osztrák szellemű bombaszt-jait? Vagy jóllakik az éhező, a mellözött, a pária mezei munkásosztály, ha ujságot nyomnak a kezébe, melyet nem a meggyőződés tollával irtak lelkes férfiak, hanem a nagyurak pénzén kitartott lelkiismeretlenség lop alattomos módon a kezükbe?

Nem. A fejbeütött ember elszédül, de ha magához tér, keresztül gázol támadóján. Az önök vakmerő szereplése tisztelt agrár urak, elszédítette a nemzetet, de nehéz napok következnek önökre, ha a szédületből öntudatra ébred.

Addig csak rugják, tapossák a magyar ipart, a magyar kereskedőt, ha kedvük telik benne. Most jó termés van ehhez.

* *

A karcagi választás. A kir. Kuria I. választási tanácsában Paiss elnök ma délben hirdette ki a karcagi mandátum dolgában a Kuria ítéletét. A Kuria a petíciót elutasította, mert tényeket nem sorol fel, a választási elnök állítólagos visszaéléseit pedig nem valószínűsítette.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 19.

Horváth Gyula és Eitner Zsigmond függetlenségiük után Pavlovics Lyubomirt, a szerb nemzetiséget hallottuk, ellenszenvet kelte magára. Utána friss, derült hang terjedt el a Házban. Rákossi Viktor mulattatta a Házat és vágott erősen a szászok felé.

Korodi Lutz válaszolt neki gyengén, majd Vészi kezdett szólni.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Pócs Sándor, Wlssics Gyula és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök megemlíti, hogy a király egyik közeli rokona holnap ünnepli 50 éves aranylakodalmát s javasolja, hogy a Ház ez alkalomból üdvözölje a Rainer főhercegi párt. (Helyeslés.)

A költségvetés.

Horváth Gyula: A 35 éves tapasztalat csak bizalmatlanságot kelt benne a 67 es alapon álló

kormány iránt. Az eddigi kormányok a hitel nagyobbítása érdekében semmit sem tettek. Pedig csak ez menthetett volna meg bennünket az általános elszegényedéstől. A költségvetés évről-évre növekszik, a helyzet mindig rosszabb lesz. Olyan a mi helyzetünk, mint a nagy betegé, ki orvos helyett kuruzslóhoz fordult, pedig talán orvos is alig segíthetett volna rajta. A kuruzsló Bécs és a kormány. A magyar ipart fel kell karolnunk, s ezt az önálló vámterület behozatalával hozzuk be. Az ipar virágzása a termelőknek is hasznára lesz. Az adóreformot mielőbb a Ház elé kell terjeszteni. Módosítani kell a hus- és borfogyasztási adót. Önálló magyar nemzeti bank felállítását kéri. Károsnak tartja a hitbizományok intézményét, mint a közforgalom szabadságának akadályait. Ezek a latifundiumok szaporítják a proletáriátust. A nemzet közjogi sérelmei mindinkább nagyobbodtak, s a kormány ezeket nem orvosolja. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szél-sőbaloldalon.)

Eitner Zsigmond a közgazdaság épületét azért tartja rosznak, mert rosz az alap. 1867-ben más volt iparunk, kereskedelmünk helyzete, azóta a helyzet megváltozott 35 év óta a kormányok egyedül Ausztria érdekeit szolgálják. Ennek lett következménye a mai gazdasági pangás. A hiteltörvényeket szigorítani kell a tisztességtelen kereskedőkkel szemben. Az önálló vámterület az ipart, kereskedelmet és mezőgazdaságot elősegíti, ezen alapon védelmezi azt a kormánypartii agráriusok és merkantilistákkal szemben. A közigazgatási visszaélésekről beszél és arra a konklúzióra jut, hogy a rendszer és személyváltozás csak papíron van meg. A hivatalnokok számát kisebbiteni kell, így lehet azok fizetését javítani. A főispáni és miniszteri nyugdíjakat el kell törölni. Ezeket a törekvéseket a kormány intézkedéseiben nem látja, ezért a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Pavlovics Lyubomir: A költségvetés, így az államháztartás is nem cél, csak eszköz az állam boldogítására s ezért azt elfogadja. Az 1867. 12. cikkét, mely Magyarország gazdasági bajainak oka, nem fogadja el alapul, mert ő az önálló vámterület híve. (Elnök helyeslés a szélbalon.) Átírja a nemzetiségi kérdésre. Azokat az elveket vallja itt a parlament előtt, melyekkel választói ide küldték. Nyíltan fog beszélni, mert a nyíltság a magyar és szerb nemzet főkaraktera. — A nemzetiségi törvénynek csak a címe nemzetiségi, de lényege nem. Nem biztosítja a nemzetiségeknek nyelvük használatát, csak annak mérvét. Ezt a törvényt, mely ellen a nemzetiségek tiltakoztak, mely sine nobis de nobis hozatott, nem tartják be.

Elnök: Egyetlen törvényről sem mondható a sine nobis de nobis. (Zajos helyeslés.) A tör-

vényhozás az egész nemzet számára hozott törvényt (Elnök tet zés.)

Pavlovics Lyubomir: Nálunk a nemzetiségekre ráillik a francia közmondás: keresd az asszonyt, nálunk azt mondják: keresd a nemzetiségi kérdést! (Gunyos derűtség.) Miért nincs általános és titkos szavazati jog az országban? Mert félnek a nemzetiségektől, s inkább a magyartól is elveszik a jogot, semhogy a nemzetiségek is megkapják. Azt tapasztalja, hogy Eötvös és Deák elveit már elvetették. Azt hiszi, senkisésem várja tőle, hogy hazafiságtól duzadó kijelentéseket tegyen. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Hogyne várnók és miért ne várnók!

Pavlovics: Mert a nemzetiségek épp oly hazafiasak, mint a magyarok!

Kubik: Ez csak frázis!

Pavlovics: A nemzetiségeket egyre gyanúsítják, de e gyanúsítás nem őszinte. Lát ő másutt hazafiatlanokat.

Papp Zoltán: A legrosszabb hazafiak azok, akik különbséget tesznek!

Pavlovics: Azt óhajtja, hogy a nemzetiségek jogos követeléseit teljesítsék. Reméli, hogy megteszik. (Leül.)

— Hát a költségvetés?!

Pavlovics: Arról már beszéltem. (Derűtség.)

Rákossi Viktor: Széllnek egy reá tett megjegyzése készíti a felszólalásra. Széll azt mondta neki, hogy majd csak utána vitézkedjék. — Ezt nem tudja megtenni, de kijelenti, hogy előre meghajlik az ő szónoklati diadala előtt. (Derűtség.)

Szólni akar a magyar udvartartásról, ami nincs. A főudvarmester tisztét elvégezhetné egy kaszás magyar, aki évenként lekasználja az elhagyott királyi udvart. (Nagy tetszés.)

Széll a palotájából hallgatja a telegráf zümmögését, a vidéki üdvözlőket és gyönyörködik Budapest szépségében, de ha a látványt köd borítja el, csak egy zümmögést hall, hogy őt s a magyar kormányokat Bécsből dirigálják. (Tetszés.)

Magyarország 35 év óta olyan, mint egy delejtű, melynek északi sarka: az udvar.

Az ország szegény koldusokat neve! és nem szabad polgárokat. Amit fogyasztunk, az drágább lett, amit termelünk, az olcsóbb lett. Ez csak katasztrófára vezethet. (Tetszés.) Csak a végrehajtók dolgoznak két kézzel. Pedig tudja, hogy volna egy tüntető körmenet, amely ellen még a lovasrendőröknek sem volna kifogása és ez a munkanélküli végrehajtók tüntető körmenete. (Általános zajos derűtség.)

A kivándorlás mind nagyobb mérveket öl. Évenként egy-egy mohácsi ütközetet veszítünk el. (Tetszés.) Szomorú idők járnak. Egy vidéki földbirtokos levelében olvasta, hogy baj van, mert az öreg asszonyok már nem mesélnek és a lányok nem dalolnak. (Tetszés.)

szomszéd nagy városból átrándulnak a színházak s bár rövidebben, de mégis eljátszák a mult szezon újdonságait és a bukott darabokat.

Ő és családja színházbérlők voltak. ma a legelegánsabb helyen, a földszinti állón tartózkodtam.

Színház után rendesen hazakísértem őket. Kedden, alig tudtam bevárni, hogy a darab bevégeződjék, — pedig komolyan mondhatom, hogy ezen a kedden az összes színésznők nekem játszottak, — s még az utolsó jelenet előtt kirobogtam a színházból s állást foglaltam a színház kapuja előtt.

Nemsokára jött ő. A mosolyából, a kézszorításból megéreztem, hogy tudja, amiről két nap óta egész Logod beszél, én sajnos, nem beszélhettem a dolgról, mert lovagiasságom lakatot vert a szájamra.

Logod éjjel sötét, de a petróleum lámpák imbolgó fényénél is láttam, hogy milyen hálás, szerető pillantást vet rám. A fejcskáját magásra emelte s úgy ment mellettem, mintha az egész világ szemébe akarná kiáltani:

— Látjátok, kivel megyek én!

Az időjárásán kívül persze nem beszélünk semmiről, tekintettel a mellettünk haladó mamára, aki szigoran ellenőrizte ilyenkor minden mozdulatunkat.

A kapunál kezet csókoltam a mamának s kezet adtam neki. A téli keztyűmön át is éreztem, hogy egy kis papirdarabot csuszlatott a kezembe.

Rohantam az első utcai lámpához s kibontottam az apró levelet. Nem állott rajta sok. De nekem egy egész világ. Ez volt ráírva, édes, gömbölyded betűkkel:

Hősöm!

Megvédelmeztél, imádlak! Szombaton a kaszinóban leszünk. Főhatalmazlak, hogy megcsókolj — titokban.

O.

Szombatig ideglázban szenvedtem. Nem tudtam bizonyosan, élek-e vagy nem s naponkint többször áttanulmányoztam a terepet, de hiába, nem tudtam olyan pontot találni, ahol két szerető szív nyugodt biztonságban csókolózhatnék.

Határozottan nem helyesen építik az ilyen társas egyletek helyiségeit.

Végre megjöttek.

Ő rózsaszínű nyári ruhát viselt, én majd meghaltam a gyönyörűségtől. A ruhatárban üdvözöltem őket s lesegítettem a kis kabátkáját s ezenközben — dadogva sugtam a fülébe:

— Meghalok érted.

Ő szelíden mosolygott reám, de a szeméi csodás fényben égtek. Két fa fal között állottunk s igazán nem láthatott meg senki. Ez persze nem jutott akkor az eszembe.

Mikor a szobába — pardan terembe — lépünk, általános volt az öröm. Olyan büszkén tekintettünk szét, mint két uralkodó.

Csász András szemlesütve kullogott át az

étkező szobába, hogy ne lássa diadalmas bevonulásunkat.

O azonban rossz kedvű volt. Alig szólt hozzám s ha szólott is, nem volt benne köszönet. Végre sem állhattam tovább.

— Valamiért haragszik ugy-e? — kérdeztem kissé kishitűen.

— Elvesztette a leveletem?

— A szívemem öröm, csókjaimmal borítottam a nap minden percében.

— Különös — mondta kissé csipősen.

— Miért?

— Én megengedtem magának valamit.

— Hisz majd elepedek, hogy élhessek az engedelmevel.

— Nem veszem észre.

Iszonyu bátorság szállott a szívembe. Történjék bármi, gondoltam magamban, ha ő úgy akarja és olyanféle mozdulatot tettem, mint aki a következő percben megcsókol valakit.

Elsápadt s rémült hangon suttozta:

— Az istenért, mit akar?

— Elni az engedelmevel. Hisz a szememre vetette, hogy nem teszem.

— De itt.

— Hát bánom én a világot. Akinek nem tetszik, tegyen róla. Akinek kifogása van ellene, azzal majd leszámolok.

— O tudom, — sóhajtott a ő, — tudom.

Vér, vér, mindig csak arr gondol.

— Szeretném kiirtani a világot, hogy ne álljon utunkban.

Az is jellemző, hogy az Alföldön egy kis gyermek a télen azt kérdezte az anyjától, hogy nem fáj-e a krumpinak, hogy lehámozza?

— Ha fáj is — mondotta az anya — arra való a krumpi, hogy a szegény embernek is legyen mit nyuznia. (Élénk derűtség.)

A fényes udvart, a katonaságot szolgálja ez a nagy költségvetés és nem a nép érdekeit.

És minden királyi nálunk. Csak Nemzeti színházunk van, amelyre Kossuth halálakor gyászlobogót sem tehetek ki, ma meg van nemzeti lovardánk és a Dunaparton nemzeti uszoda. (Derűtség.)

A hadsereg német. De ha jó a vérünk, jó a pénzünk, miért nem jó a nyelvünk is (Zajos tetszés a szélbalon.)

Ha a tót gyerek véletlenül csak annyit tanul meg magyarul, hogy „jelen” és a katonaságnál nagy büszkén ezt mondja, becsukják érte. Hát mennyire kell ennek örülnie, hogy nem beszél teljesen magyarul, hiszen akkor hite szerint egész életére becsuknak. (Derűtség.)

A trónbeszéd igen jól sikerült előfizetési felhívás. A felelős szerkesztő Széll Kálmán, a kiadóhivatali igazgató Lukács László, a részvénytársaság elnöke: báró Podmaniczky Frigyes (Zajos derűtség), s a részvényesek oda át vannak. (Derűtség.)

Még szedőgyerek is van: Papp Géza. (Derűtség.)

Új irányt várt a trónbeszédtől, mert új világot kell teremteni magyar koncepcióval.

Erős, egységes, magyar nemzeti faji politikát kell csinálni. (Zajos tetszés.) A magyar földet kell visszaadni s szerezni a népnek. (Zajos tetszés.) Beksics 20 év óta kiabálja ezt, ő a magyar Cassandra! Az alföldi gyermekpusztulás ellen kell tenni. Csatornázni kell. Ez volna a második honfoglalás. (Élénk tetszés.)

A másik volna a *székely akció*.

Erdélyről lévén szó, e kérdést mellőzni nem lehet. A jelenlegi szász képviselők más politikát követnek itt, mint otthon. A szászok nem érintkeznek a magyarokkal csak a legszűkebb üzleti ügyekben. Külföldön képtelen rágalmakat terjesztenek rólunk, a saját lapjaik magyarellenes felfogását úgy tüntetik fel, mint Németország és külföld véleményét. Ha valami dicséretreméltó dolog történik e hazában, azt elhallgatják. Így ha Jókait valami kitüntetés éri, elhallgatják, de világgá kürtölték a temetői koszoru affért.

Korodi Lutz: Hol van az a lap, mutassa meg?

Rákosi Viktor: Ülés után megmu'athatom, bár egy kissé furcsa, ha azt a cikket kéri tőlem, amit tán maga írt. (Élénk helyeslés és taps.) Mikor Vilmos császár felköszöntőjében a magyarokat dicsőítette, azt írták szász képviselőink, hogy nyílt titok, miszerint a szászár a pezsgő hatása alatt beszélt úgy és nem mint

Elgondolkozott, lehunyta egy pillanatra a szemét.

— Elepedek egy csókja után — sugtam lázasan.

— De hát miért nem csókozt me a ruhátárban? Ott nem látta volna senki.

— Nem jutott az eszembe.

— Pedig úgy számítottam rá.

— Menjünk a ruhátárba! — indítványoztam merészen.

— Most nem lehet, majd ha haza megyünk.

— Akkor tizen is kísérik — mondtam elkeseredve s felugrottam mellőle, mert úgy éreztem, hogy iszonyu elkeseredésemben, azonnal sirva fakadok.

A ruhátárig ki is birtam, itt azonban, amikor megláttam az ő kis kabátját, csak neki dőltem a téli kabátoknak s kitört belőlem a zokogás.

Tegnap véletlenül találkoztam vele az omnibuszon. Milyen fiatal, milyen üde.

Igazán nem tudom, hány éves lehet ma ő, én a harmincöttnél megállottam s azóta nem számlálom az éveket. Elnéztem a szép aszszonyt, akinek idestova magának is van már olyan tizenöttesztendő kis leánya, mint ő volt s amig néztem, mintha a hideg tében tavaszi fuvalnak támadtak volna s mintha kábitó, édes jázmin illat — töltötte volna be az omnibuszt.

német császár. A kormány elleni bizalmatlanságból a költségvetést nem fogadja el. (Élénkes balról.)

Szünet után

Korodi Lutz Károly személyes kérdésben kijelenti, hogy hazafiságukat kétségbe vonni nem lehet, bár a német nyelv kultúráját óhajtják. A sovínizmus ellen küzdeni fog. (Nagy zaj.)

Rákosi Viktor visszautasítja a Korodi modorát és hangját. Polemizál vele, kijelentvén, hogy félreértette őt.

Vászi József: Azon emberek közé tartozik, akik vagy szem lyes kérdésben szólalnak fel, vagy akkor, ha véleményére szükség van. Utóbbi időben minden oldalról csipkedik őt, miből azt hiszi, hogy véleményére kíváncsi a tulajdon. — Mindenekelőtt a pétervári utról beszél. Cáfolja Beöthy analógiáit. — Disraelinek Gladston nem volt ellensége, sőt politikai barátja, s így küldhette őt bármily küldetésre. Ami a palotahölgyek hasonlatát illeti, Zichy János nem palotahölgy, hanem a parlament tagja, tehát ránezve, ha angol példát nézünk, irányadó az angolok törvénye a parlamenti férfiakkal szemben. Rakovszkynak a nyugdíjra vonatkozó angol hasonlatát cáfolja. Angliában a nyugdíjas minisztereknek több a jövedelme, mint nálunk a miniszternek.

Szerinte a szabadelvű pártnak voltak uagy idealistái. Így Deák, Eötvös, Andrássy, Szilágyi.

Beöthyvel polemizálva azt mondja, hogy ez őt következetlenséggel nem vádolhatja, mert ép Beöthy volt már minden pártbeli, nemzeti, liberális, centralista, most meg néppárti. A kormány törekvésében alkalmazkodó nemzeti képeség nyilvánul s ezért a költségvetést elfogadja. (Élénkes, taps jobbról, a szonokot számosan üdvözlök.)

Rakovszky és Kubik jelentéktelen személyes felszólalása után a miniszterelnök javaslatára szombatig nem lesz ülés.

Rakovszky — a „párbajhős.”

(A Magyar Szó mai számából.)

Budapest, február 19.

Ismerik, ugyebár, a billiárd-kozákat? Ne téveszszük össze a kártya-kozákkal; mert kártya-kozáknak a hamis játékost nevezik, s tőlünk távol áll az ilyen hasonlat keresése. De a billiárd-kozák ártatlan kávéházi lény. Ő nem játszik hamisan, csak mindenkire, a kivel karambolázik, ráveri a játszmat. Mindig nyer. Valóságos dáko-matador, akire áhitatos szemmel tekintenek fel a kávéházi balekek. Pedig ennek a nimbusznak magyarázata csak az, hogy a billiárd-kozák mindenkire ráveri ugyan a játszmat, a kivel játszik; csak hogy: — *nem játszik ám mindenkivel*. Csak azzal, a kiről tudja, hogy nála gyöngébben játszik, vagyis: a kit biztosan meg tud verni. Sohasem méri össze dákoját vele egyforma ügyes játékossal, s tisztelettel hátrahuzódik, ha nála ügyesebb ellenféllel volna dolga.

Vigyük át most e képet a zöld billiárd mellől a sűrke porondra, a hol nem dákoval, de karddal, vagy pisztolylyal kezükben állnak szemben az ellenfelek. Vigyük át a billiárd-kozák említett tulajdonságait a lovagias életbe, s mint egy jól sikerült fénykép, megjelenik előttünk *Rakovszky* István képviselő, a *párbaj-kozák*, vagyis az oly párbajozó, a ki csak gyengébbekkel verekszik. Az a Rakovszky, a ki gáncs és félelem nélkül való, rettenthetetlen lovagként szerepel mindig, ahol nála gyengébb ellenféllel játszhat „karambol“-t. s páthosszal félreáll az utból mindannyiszor, valahányszor erősebb és ügyesebb kard- vagy pisztolyforgató kiáltja oda neki:

— No, Pista, ki a legény a csárdában?

Ha már most mi kellemetlen dolgokat akar-nánk mondani Rakovszky urról, akkor egyszerűen elintéznék az egész ügyet azzal, hogy: ime, ilyen a billiárd-kozák mintájára, a párbaj-kozák természetrajza dióhéjban. Mi azonban

nem megróni kívánjuk őt ma, hanem magasztalni. Ennélfogva összegezzük a következő, általánosan ismert tényeket.

Halász Lajos, nagyváradai lapszerkesztő, a ki mellesleg szólva, kitűnő párbajozó hírében áll, lapjában sulyos sértéseket írt ki Rakovszkyról. Mindenki azt hitte: itt vér fog folyni. Dehogy! Rakovszky kijelentette, hogy nem verekszik meg Halásszal, s párbaj helyett — *elégé nem dicsérhető törvényisztelettel* — egyszerűen bepörölte a nagyváradai szerkesztőt, a kit aztán a bíróság becsületsértésért el is ítelt tíz vagy hány forintra.

Olay Lajos országgyűlési képviselő a lehető legbecsmérlőbb hangon nyilatkozott Rakovszkyról, s e nyilatkozatait a képviselőház folyosóján két tanu, gróf Eszterházy Mihály és gróf Andrássy Gyula előtt is megismételte. *Olay* Lajos — s ezt ismét szándékosság nélkül jegyezzük fel — rendkívül erős, markos, megfélemlíthetetlen ember. Rakovszky egy kukkot sem felelt a sértésekre, hanem lenyelte, mintha bombont adtak volna neki. Volt bátorsága inkább szemébe nézni a lovagias elbitéleteknek, s — nagyon helyesen — megint tartózkodott a vérontástól.

Rakovszky kikezdett *Gajári* Odónnal, a mire *Gajári* — aki akkor még tagja volt a parlamentnek — fölállt, lecáfolta Rakovszkyt, s beszéde végén nyilvánvaló módon inzultálta. *Gajári* Odón elsőrendű kard- és pisztolyforgató ember. De hát ez mellékes, Rakovszky ismét erőt vett lovagias érzetén és inkább magán hagyta száradni az inzultust, csak hogy a párvialad törvénybe ütköző cselekményét kénytelen ne legyen elkövetni.

E három, megoldásában oly szépen összevágó, esethez sorakozik most a legutóbbi inzultus. Ezt, amelyet bátran nevezhetünk az inzultusok koronájának, *Ivánka* Oszkár, az ősmert kilűnő párbajlövő követte el Rakovszkyn. Előrebocsátjuk, hogy azt a személyes becsületben gázoló modort, amelylyel a Ház minapi ülésén *Ivánka* Oszkár viselkedett Rakovszkyval szemben, a legnagyobb mértékben elítélendőnek tartjuk, mert bármennyire elítéljük is Rakovszkyék nemzetrontó politikáját és gyanúsító eljárását, *Ivánkának* nem lett volna szabad olyan hangon felelnie, amely alkalmas arra, hogy a Házban elmondott szavak értelmét a Házon kívül karddal, vagy pisztolylyal kelljen „megmagyarázni.”

Le a kalappal Rakovszky képviselő előtt! Ő tudja, hogy kitűnő vívókkal és lövőkkel nem verekszik meg, hanem szemhunyorítás nélkül elfogad tőlük minden inzultust, még a bottal való fenyegetést is: akkor a párbajozás Magyarországon többé a gentlemanek között számba jönni nem fog. Tudja, hogy ha kaszinóbeli barátai és saját képviselőtársai — akikről nyilvánvaló, hogy az egész lovagiaskodást maguk közt nem veszik komolyan, s csak a rajtuk kívül állók megfélemlítése végett hirdetik — nem fogják is leüézni — de a nagy közvélemény, az ország utóvégre is félénk embernek fogja tartani, aki nem mer szembezállni a nála jobb lövőkkel. És ő mégis, m. ndezeknek a teljes tudatával, inkább fenékgig kiüríti a becsületsértések keserü kelyhét, inkább lovagiatlannak, nem gentleman-nek kiáltatja ki magát az egész világ előtt, csak hogy saját egyéniségének mérész latbavetésével ő is egyik rettenthetetlen előharcosa lehessen Magyarországon a párbajellenes mozgalomnak. Amilyen finyás, bátor és megfélemlíthetetlen volt ő mindig a gyengébbekkel szemközt a párbajkodás alkalmazásában, épp oly bátor, megfélemlíthetetlen és következetes ő mostanában az erősekkel szemben a „nem párbajozom” elvének derék, férfias és — amint látjuk — elvégre nem is oly nehéz keresztülvitelében.

Még egyszer szívünkbelől üdvözljük Rakovszky urat, s megjegyezzük, hogy a történetek után épp oly gentlemannek tartjuk, mint azelőtt.

TÁVIRATOK.

A burok harcai.

London, február 19. A *Reuter*-ügynökség jelenti Heilbronnból 17-iki kelettel: *Delisle* és *Fanshawe* csapatai tegnap Trommel mellett, Reitztől északkeletre 30 mérföldnyire, megtámadták *Devet*-et és egy nagy bur csapatot. Az angolok elfogtak 10 burt és hatalmukba ejtet-

tek egy heliográfot. Dewet általilag elrendelte a bur seregek feloszlását, hogy ilyen módon ki kerülhessék az angol csapatokat.

London, február 19. A *Standard* jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: A burok a Soelonkán-kerületben, Észak-Transzvámban lévő német hittérítő-állomást felgyújtották. Azon az éjszakán, amikor azt várták, hogy *Ben Viljoent*, a fogságba esett bur tábornokot Machadodorpból Pretóriába viszik, a burok Machadodorp és Dalmanuta között aláaknázták a vasutat. Valószínűleg kiakarták sikítani a vonatot, hogy a tábornokot így kiszabadítsák a fogságából. Egy próbakocsit, mely előre ment, felrobbantották és elpusztították a burok. A vonatnak nem történt baja. A burok terve különben minden esetben megghiúsult volna, mert Viljoent nem Machadodorpban, hanem Dalmanutában tették vasútra.

A baranya-szt.-lőrinci mandátum.

(Elutasított petíció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 19

A baranya-szent-lőrinci választókerületben 1901. évi október hó 2-án megtartott képviselőválasztás alkalmával *Thormay Károly* volt megyei alispán, a kormánypárt jelöltjét 278 szótöbbséggel választották meg országgyűlési képviselőnek *Hoitsy Pál*, a függetlenségi párt jelöltje ellenében.

Ifj. *Bán László* és társai a választást kérvényre támadták meg, melyet ma tárgyalt a kir. Kuria II. választási tanácsa *Vavrik Béla* elnöke alatt. A kérvényezők meghatalmazottja: *Nemes Bertalan dr.*; a képviselőt *Friedmann Bernát dr.* védi.

A kérvényezők meghatalmazottja előadja, hogy a képviselő még alispán korában kezdte a korteskedést önmaga mellett. Így például vizjogi tárgyalásokat tartott, melyek szokatlanul hosszúra nyultak, s rendszerint lakomával végződtek. Ezek a vizjogi tárgyalások...

Elnök: A vizjogi tárgyalások ide nem tartoznak.

Nemes Bertalan dr. előadja ezután, hogy az egyik falusi jegyző egy peres ügyből kifolyólag kétféle nyilatkozatot állított ki, s az alispán őt ezért csak pénzbírságra ítélte, holott hivatalvesztésre kellett volna ítélnie.

Elnök: Ez gyanúsítás! Honnét veszi ön a bátorságot, hogy a hatósági ítéleteket megkritizálja?

Nemes Bertalan dr.: A büntető törvénykönyvből.

Elnök: Egyszer s mindenkorra felhívom, hogy az ilyen gyanúsításoktól tartózkodjék!

A kérvényezők meghatalmazottja előadja ezután, hogy az alispán a kerületben ugyancsak kihasználta a hivatalos presszió eszközeit; utasította a jegyzőket, hogy neki szavazatokat gyűjtsenek, azonfelül kidoboltatta a községekben, hogy mindegyik választó, a ki reá szavaz, ellátási- és fuvardijon felül 2—2 forintot kap. Az előadottak alapján kéri a Kuria, semmisítse meg *Thormay Károly* mandátumát, ha pedig ez lehetséges nem volna, mondja ki, hogy az érvényes szavazatok többségét nem *Thormay Károly*, hanem *Hoitsy Pál* nyerje.

Friedmann Bernát dr., a megválasztott képviselő védője mindenekelőtt a kérvényt kifogásolja. Azután részletesen foglalkozik a petíció vádjával s azokat egyenként és összességükben tagadásba véve, a kérvény elutasítását kéri.

A viszonzválaszok után a Kuria tanácskozásra vonult vissza, rövid megbeszélés után a kérvényt elutasította, mert nincsenek benne oly okok és tények felsorolva, melyektől a bizonyítás során eredmény volna várható.

MULATSÁGOK.

(=) Az Aradi Kereskedők Köre f. évi február 22-én, szombaton este a polgári fiúiskola nagytermében házi-estélyt tart. Az estély műsora: 1. Verdi: Nyitány a Nabucodonozor operából, előadják: Berán Béla, Doka Miklós, Imronovits Menyhért, Kádelburger Ede, Kohn Jakab, Kövesdi Alajos, Mayer Rde, Ofner Gyula és Stöhr Mátyás urak. 2. Főolvasás, tartja dr. Radó Károly ur. 3. Részlet a Cigány nő operából, éneklő: Róth Margit urhölgy, zongorán kíséri: Klein Sándorné urnő. 4. Ch. de Bériot: Concerto No. 1. hegedűn előadja: Sperber Frigyes ur, zongorán kíséri Klein Sándorné urnő. 5. Klose O.: Román fuvola- és gordonkával. Előadják: az 1. számban szereplők. A hangversenyt tánc követi. Az estélyre meghívók nem bocsáttatnak ki. Vendégeket, a kiket a tagok vezetnek be, ugyszintén, a kiknek ezen értesítés megküldetett, szívesen lát a kör. Az esetleg fennmaradó tiszta jövedelem a kör Erzsébet-segítő alapját gyarapítja.

A borona-utcai szerelmi dráma.

(Esküdtársi tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Az aradi esküdtársék előtt ma *Tunszki Gyula* 28 éves lakatos állott, kit szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt vont felelősségre a bíróság.

A tényállás a következő:

Tunszki Gyula 1900. évi július 22-én este 10 órakor a Borona-utcában 5 lépésről revolverral rálőtt *Nagy Ferenc*re, s a golyó *Nagy* jobb kulcsontjába hatolt, de nemesebb részeket nem sértett s így nem nagyon volt veszedelmes.

Előzményül elmondja a vádirat, hogy *Gál Mátyás*, a vele élő *Petrovics Szávánéval*, ennek *Mariska* nevű leányával és *Tunszki Gyulával* 1900. július 28-án egy erdei mulatságról hazafelé tartott.

Nemsokára odajött hozzájuk *Nagy Ferenc*, aki szintén ott volt a mulatságon s aki féltékeny volt *Tunszki*ra, mert ez már 3 hét óta járt *Mariskához* s el akarta venni feleségül. *Nagy Ferenc* ittass volt s azt mondta *Gáléknál*, hogy ma vagy *Tunszkinak*, vagy neki meg kell halni.

Tunszki 10 órakor elment *Gáléktól* s *Petrovicsné* a leányával el is kísérte egy darabig. Mindjárt utánuk ment *Nagy* is és *Tunszkit* utolérve, megállította és azt mondta neki, hogy ne csábítsa el tőle a leányt.

Tunszki ekkor elvette *Baumgartner* nevű segédjétől, aki vele ment, annak revolverét és rálőtt *Nagyra*, akit golyója meg is sebesített.

A mai végtárgyaláson azonban más tény állást állapított meg a bíróság. Megállapította azt, hogy *Nagy* egy lécdarabbal háromszor sujtott *Tunszki* felé, hogy oláh legényeket hivatott és azt mondta nekik, hogy üssék *Tunszkit*.

— *Ha majd mondom, üssétek!* Ez volt a jelző, és erre kellett volna a legényeknek fellépni. De erre nem került a sor. Mikor *Tunszki* kísérője, *Baumgartner* látta, hogy gazdáját meg akarják verni, beszaladt egy revolverért és azt odadta *Tunszkinak*, hogy védelmezze magát. Mikor aztán *Nagy* a léccel feléje sujtott és az oláh legények „Üsd agyon” kiáltással köréje csoportosultak, a revolvert célzás nélkül, vaktában elsütötte, hogy védelmezze magát.

Ezt a tényállást állapította meg a mai tárgyaláson a bíróság.

A tárgyaláson *Földes János* bíró elnökölt; szavazók voltak *Zubor Gyula* és *Schartner-Sándor dr.* törvényszéki bírák, jegyző *Szalay Dezső dr.* törvényszéki aljegyző volt. A vádat *Meszlényi Antal dr.* kir. ügyész, a védelmet *Nagy Sándor dr.* ügyvéd látták el.

A vádlót és *Nagy Ferenc* kihallgatása után *Meszlényi* ügyész a megváltozott tényálláshoz képest kijelentette, hogy miután a jogos önvédelem esete forog fenn, a vádat elejti.

Nagy Ferenc nem kívánta a vádlott megbüntetését és a vádat nem vette át. Kivánt ugyan kártérítést, de a törvényszék ezt nem állapította meg.

A bíróság ennek következtében beszüntette az eljárást *Tunszki Gyula* ellen.

A végzést az összes felek megnyugvással tudomásul vették.

A mai tárgyalás esküdtjei a következők voltak:

Gruber Joachim, *Opre Péter dr.*, *Git György*, *Zank Lajos*, *Braun Lajos*, *Dreichlinger Lajos*, *Glück Dezső*, *Fischer Jenő dr.*, *Kosztka Emil*, *Laubner József*, *Nádler Lajos*, *Ispravnik Gyula*, potesküdték: *Ohrnstein Gusztáv*, *Holländer Ignác*.

Hat évi várfogság egy halálos párbaj miatt.

(A csábító bűnhődése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19

A *Falkenhagen—Benningsen* párbajról van szó, melynek tegnap volt a tárgyalása Hannoverben. Az ítélet hatévi várfogház. Ezzel a kemény büntetéssel sujtották a bírák *Falkenhagen* *Uzvald* jószágberlőt, aki párbajban agyonlőtte kedvesének a férjét, *Benningsen* tartományi tanácsost. Főlötte érdekes volt ez a tárgyalás, mint minden, ami asszonyról és párbajjal van szoros nexusban. A közönség zsufolásig megtöltötte a tárgyalótermet. Halotti csendben hallgatta végig a közönség a pöriratok fölolvását.

— Vezessék elő a vádlottat — mondta az elnök és mindenki visszafojtotta a lélekzetét.

Falkenhagen ent egy szőke szakállas ör bevezette. A vádlott gyorsan végighaladt a termen. Elegáns alak. Szép termet; divatosan szabott fekete ruha volt rajta. Az arca sápadt, a szemé mélyen fekvő. Csinos a bajusza de a feje — kopasz. A nők, akiket a kíváncsiság hozott el a törvényszék palotájába, kissé kiábrándultak. Nem ilyennek képzelték a — csábítót.

Az elnök mindenekelőtt a sajtó képviselőihez szolt, kérte őket, hogy ne aknázzák ki ennek a bűnpörnek a pikanteriáját. Egyben — rehabilitálta *Falkenhagen*t.

— Igenis — mondta az elnök — *Falkenhagen* nagy büntetést el, amiért méltó büntetéssel sujtia majd a törvény, de tartozom annak a kijelentésével, hogy a napilapoknak nem volt igazuk abban, hogy *Falkenhagen* a párbaj után tivornyázott s rossz hírű nőekkel mulatott.

Azután bejelentette az elnök, hogy az államügyész tanuként kérte megidézni a szerencsétlen véget ért *Benningsen* feleségét. Ott is volt az asszony: kistermetű, csinos, karcsú nő. Sűrű fátyol borította arcát. Az államügyész kijelentette, hogy eláll a kihallgatásától.

A tárgyalás első része a közönség jelenlétében folyt le és a vádlott kihallgatásával kezdődött.

Az elnök: Mit tud az esetről? (a vádlott hallgat.)

Az elnök: Akarja, hogy kérdéseket intézek önhöz?

— Igen kérem.

— Elismeri, hogy 1900. óta viszonya volt *Benningsenné* asszonnyal?

— Elismerem.

— Nem tudná megmondani pontosan, hogy mikor kezdődött ez a viszony?

— Nem.

— Benningsen tanácsos megtudta a dolgot és őnt provokáltatta.
 — Igen, ez év január 18-án.
 — Megmondták önnek, hogy miért történt a provokálás?
 — Nem.
 — De ön tudta az okát?
 — Igen.
 — Ön a párbaj megtörténteig levelezett Benningsenné asszonnyal?
 — Igen.
 — A párbaj-jegyzőkönyv szerint ön követelte, hogy a párbaj-distanc 10 lépés legyen.
 — Igen.
 — Miért akarta ezt?
 — Mert tudtam, hogy Benningsen kitűnő céllövő. Ugy gondoltam, hogy eltalál és akkor egyszer és mindenkorra vége lesz mindennek. (Mozgás a hallgatóság körében.)

Azután elmondta Falkenhagen, hogy az volt a célja, hogy ellenfelét könnyen megsebesítse és harcképtelenné tegye s mikor látta, hogy Benningsen a harmadik lövés után golyótól találva összerogyott: újra megkérte a segédek, hogy tegyenek még egy békéltető kísérletet, de Benningsen bátyja visszautasította ajánlatát. A párbaj után Lipcsébe utazott, hogy ott Benningsennel találkozzék. Azután Berinbe utazott atyjához, aki porosz országgyűlési képviselő. Az államügyésznél azért nem jelentkezett, mert az ellenfelek a párbaj előtt becsületszavukkal fogadták a titoktartást.

A tárgyalás további folyamán kizárták a nyilvánosságot. A bíróság Falkenagant hat évi várfogságra ítélte, holott az államügyész nyolc esztendőre indítványozott.

Falkenhagen lemondott a főlebbezés jogáról és kijelentette, hogy azonnal megakarja kezdeni büntetését.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Calettörtők: Szegény ifjú története, színmű. (Páratlan bérlet.)
 Péntek: Ikrék, operetta. (Páros bérlet.)
 Szombat: Ikrék, operetta. (Páratlan bérlet.)

* Az ikrek pénteki bemutató előadása elé nagy várakozással tekint a közönség, mert azon Felhő Rózsának egy kettős szerepben szép alkalmat lesz ismét művészetét bemutatni. Az ikrek előadásában részt vesznek azok a gyermekek is, kik a Svihákokban táncukkal oly szép hatást értek el. A pénteki előadásra jegyek már kaphatók a pénztárnál.

* Jubiláló színikazgató. Nagyváradról jelentik: Somogyi Károly nagyvárad színikazgató a napokban üli meg 40 éves művészi jubileumát. Nagyvárad író- és művészvilága ünnepeket rendez az igazgató tiszteletére.

* Színészet Makón. Halasi Béla színikazgató, a volt jeles szegedi buffó-komikus társulat vezetője, amely most Szentesen működik, március elsejétől irágvasárnapig Makón fog játszani. A jól szervezett társulatot nagy érdeklődéssel várják a szomszéd városban.

* Józan erkölcs. Timon Zoltán aradi tanár ilyen címmel könyvet adott ki, melyben az egészség erkölcsstanát írta meg Comte, vagy Spencer pozitív filozófiája alapján. Harmincegy-néhány fejezetben mondja el a szerző az egészségügyi szabályait, melyet a régi és modern filozofusok műveiből és a világ minden nagy vallásából merített. Különösen sok gondot fordít a tanultságnak, tisztaságnak és értelmességnek közgazdasági fontosságára s sok érdekes dolgot mond el a vidéki városokról. A helyes tanításnak is több fejezetet szentel, lévén az erős test legfőbb akadálya a mostani nevelés. Ezen a téren valósággal forradalmat hirdet. Elve, hogy az oktatás legyen szofortatás. A mostani tanítás rendjét egészen fölforgatná, így például a nyelvtant teljesen kizárná az iskolából. Lehetetlen egyébként kiterjeszkedni mindarra, a mit a könyv felölel, mert a szerző az

élet, a vallás, az irodalom, a történelem, a tudomány százféle teréről szedi össze szabályait és bizonyítékait. A mű nem bolgai kompilálás, határozott nemzeti jelleg nyilvánul meg benne. Stílusa világos, könnyen érthető. A könyv Aradon jelent meg s a szerzőnél 4 koronáért kapható.

* Szeged 2000 koronás színműpályázata. A Szeged város színműpályázatára beérkezett 91 színdarab bírálata dolgában a színiügyi bizottság és a Dugonics-Társaság által alakított bíráló bizottság vasárnap tartotta első, a pályázat eredménye fölött tanácskozó ülését. Itt cserélték ki a bírálók az elolvasott művekről véleményeiket és immár kijelölték azon darabokat, amelyek a díj odaítélésénél számbavehetőek lesznek. Bárha a bírálók jórészt teljesen áttanulmányozták a műveket, még nincsenek abban a helyzetben, hogy a pályázat eredményét eldönthetnék, mert a pályadíj nagyságára és a kitűzött komoly irodalmi célra való tekintettel a bíráló-bizottság feladatát a legnagyobb alapos-sággal akarja végezni. Együttes olvasásban átvesszi tehát még a kiváló darabokat, továbbá bevárja a színikazgató véleményét is. Csak ezután következik a döntés és a jelentés megszerkesztése. Ez a tavasznál előbbre aligha várható. A bíráló bizottság azzal közli ezeket a pályázó urakkal, hogy a döntést türelemmel bevárni sziveskedjenek.

A trieszti hiéna.

(Huszonegy gyilkosság egy régi statárium idejében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

A trieszti ostromállapot és statárium révén most újra fölszínre került a trieszti hiéna emléke, ki 1878-ban egymaga ugyanazt az állapotot teremtette meg, amit most negyven ezer munkás sztrájkja okozott. Mint most, úgy akkor is vasszigorral kellett az osztrák kormánynak fellépnie, hogy a végleges romlásnak elejét vehesse.

Tudvalevő, hogy Trieszt épp oly kevésbé osztrák város, mint a mily kevésbé magyar például Brassó vagy Fiume. A tulnyomó olasz elem, az ugynevezett „irredenták” minden alkalmat megragadnak arra, hogy Olaszország felé vergáló törekvéseiknek kifejezést adjanak. Élesebb, véres összeütközésre azonban — bár évszázados dolog ez — csak 1878-ban vezettek első alkalommal a körülmények.

1878-ban Liebner volt Trieszt polgármestere. Jó osztrák hazafi és vaskezü ember volt, ki nyíltan mondotta ki a városi tanács egyik ülésén:

— Trieszt alattvalói osztrákok; központja Bécsben van, hazája Ausztria és koronás császárat Habsburgnak hívják. Ez így van és így marad, míg én itt polgármester vagyok.

A másnapi hajnali órákban Liebner halva találták lakásán. A gyilkos közönséges vivotörrel szurta le és minden kutatás dacára sem lehetett ráakadni.

Valóságos rémregénybe illő tettek következtek ezután sűrű egymásutánban. A gyilkosságok napirenden voltak és a tetteket sohasem tudta a rendőrség kézrekeríteni, bár a törvényszéki boncolás a sebek egyformaságán indulva, kétségtelenül kiderítette, hogy a gyilkosságot egy és ugyanazon törrel, valószínűleg egy és ugyanazon ember követte el. A végzetes bűnesetek természetesen óriási izgalmat keltettek várososszerte, úgy, hogy míg az osztrák lakosok remegve néztek jövőjük elé, addig az olaszok mind nagyobb bátorságot kaptak és egyre fenyegetőbb magatartást tanusítottak. A helyzet végre tarthatatlanná váltott; a felbátorodott irredenták tettelegességet tettelegességre halmoztak. A külvárosokban kirabolták az osztrák kereskedőket, itt-ott a tengerbe dobták az embereket, úgy, hogy az osztrák kormány Wagner apát kérelmére elrendelte az ostromállapotot és statá-

riumot. Az elrendelés napján délután azonban ismeretlen emberek Wagner apátot leszurtták.

— A hiéna boszút állott értünk, mondogatták az irredentisták.

Ekkor már a katonai hatóság vette kezébe az ügyet, de hasztalan folytatta a maga tökéletesebb eszközeivel és vas buzgalomával a vizsgálatot, talán sohasem jutott volna eredményre, ha a véletlen segítségére nem siet. Az egyik trieszti vendéglőben Wolkenstein gróf dragonyos hadnagy összeveszett egy intelligens olasz urral, kit nyomban provokáltatott is. Az olasz kit Peppo Tomasini-nek hívtak, a kihívást elfogadta és délután négy órakor egyik vívóteremben megverekedett ellenfelével. A véletlen úgy akarta, hogy a párbajnál Tomasini vitőreit használták és mikor Wolkenstein gróf megsebesült, az egyik orvos a seb sajátos voitából azt következtette, hogy a gyilkosságokat ugyanezen törrel követték el.

Az orvosi jelentés alapján a katonai hatóság nyomban letartóztatta Tomasinit, ki egy pillanatig sem tagadott, hanem cinikus gunynyal, huszonegy gyilkosságot ismert be, miközben büszkén hangoztatta:

— Én vagyok Trieszt hiénája!

Mintegy két hétig tartott a vizsgálat, mely alatt bár többször megkínózták Tomasinit, egyetlen büntőítést sem nevezett meg, sőt végül makacsul megtagadott minden felvilágosítást. A vizsgálat befejezése után a rögtönítelő bíróság husz perces tárgyalás alatt halálra ítélte.

Oriási néptömeg gyűlt össze a kivégzésnél, melyet nyílt téren tartottak. Mikor Tomasini föllépett a bitóra és leoldotta nyakkendőjét, hangos szóval kiáltotta:

— Olasz véreim, kövessétek példámat!

További szavait dobörgés fojtotta el és a bakó kettőzött sietséggel teljesítette köteleességét. A vas szigor láttára a rend és béke csakhamar helyreállott Triesztben, úgy, hogy Tomasini kivégzése után két héttel az ostromállapotot újra feloldották.

Az új veszedelem alkalmából most a Voce című lap föleleveníti a multak emlékét és intő jóakarattal hirdeti:

— A törvény kérélehetetlenül sújtja azokat, kik a világrend korlátait áthágják.

Remélhető, hogy a statáriális törvények alkalmazására még sem lesz most ujlag szükség Triesztben.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Magyar mezőgazdasági-szesztermelők országos egyesülete, megalakult, azzal a céllal, hogy a magyar mezőgazdasági szesztermelőknek országos képviselőletét vigye és az anyagi helyzetük javítására törekedjék. Az egyesület élén Bujanovich Sándor áll, mint elnök s Rubinek Gyula orsz. képviselő, mint titkár. Az egyesület alapszabályait a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta.

(*) Tisztújító közgyűlés. Az aradi iparosok I. betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap tartotta meg harminchatodik évi közgyűlését. A tisztújítás a következőképpen ejtetett meg: Elnökké választották: Rosmanith Albertet, Koller Jánost alelnökké, Kiss Arnoldot titkárrá, Joanovits Antalt pénztárnokká, Székely Sándort ellenőrré, Ottvös Dániel dr.-t egyleti orvossá, Péterfy Antalt egyleti ügyészszé. Választmányi tagokká: Gáspárik István, Vidéki Ferenc, Bauer Mihály, Radocsányi János, Hermann Béla, Klutig József, Szilágyi Jakab, Mat-tausz János, Pál Lajos, Várhol László, Frank Ferenc, Muzslay János, Havancsák József és Fühnbacher János. Számvizsgáló bizottsági tagokká Herling Mihály, Glük József és Erdélyi Géza választották meg.

A budapesti Bankegyesület sikkasztója.

(Ujabb részletek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

A budapesti Bankegyesületnél történt sikkasztásról, s annak tetteséről tegnap megemlékeztünk már. Ma érdekes részletek érkeztek ez ügyben a fővárosból, melyeket alább közlünk annak a hozzáfűzésével, hogy Szalay Soma, a tettes, mielőtt a Bankegyesülethez került, éveken át egyik aradi nagy cégnek volt tisztviselője. Aradról hat évvel ezelőtt költözött fel Budapestre.

November tizenhatodikán történt, — írják Budapestről — hogy a Budapesti Bankegyesületnél, egy nyolcezer koronáról szóló postatakarékpénztári utalvány eltűnését konstatálták. A csekket, mely a fiumei Littoral-banktól érkezett, még az előtte való napon bemutatta valaki a postatakarékpénztár Széchenyi-utcai palotájában és a pénzt fölvette.

A bank igazgatója: Müller Vilmos jól emlékezett, hogy a fiumei levelet és csekket ő vette át reggel. Szalay Soma, a levelezőosztály főnöke pedig azt állította, hogy a levél a kezelés szokott útján hozzája is eljutott, ő a többivel együtt iróasztalára tette, ahonnan azonban a pénztári elvitte a várhoz leveleket valamelyik szolgáló elvitte a földszinti levélváltási osztályhoz. A levél összegyűrt borítékát meg is találták odalent a pénztári főnök asztala alatt.

Feljelentést tettek a rendőrségnél. Másnap a postatakarék-pénztár két tisztviselője megjelent a főkapitányságon, s azt vallotta, hogy a csekket egy barnaszakálu, fekete selyemkendővel felkötött álló fiatal ember még a lopás napján déli félegy óraker bemutatta, hatlapjára ezt a nevet írván: Müller Ferenc.

Szalay Soma kijelentette, hogy az aláírás s maga a személyleírás is feltűnően Láng René, a Bankegyesület egyik fiatal buzgó hivatalnokára bizonnyit. Láng a pénztári osztályban dolgozott, ahol a borítékot megtalálták.

Láng Renét hajnali négy óráig faggatták a rendőrségen. Végül teljesen igazolta ártatlanságát. De azért még azután is sok gyanúsítást kellett kiállania, míg végre most kézrekerült az igazi tettes.

Szalay Somát nagy titokban folytatott hosszúságú vizsgálat következtében tartóztatták ma le. Gazságára így jöttek rá: Frommer Izidor helyettes igazgató megtudta, hogy Szalay a csekklopás után néhány nappal hatezer koronát deponált egy előkelő fővárosi bankban. Tisztában voltak vagyoni helyzetével s gyanút fogva kérdőre vonták, honnan vette azt az összeget? Szalay himezett-hámozott s végre azt mondta, hogy a hatezer koronát titokban tartotta, mindenki előtt letagadta a vagyonából.

Tovább is meghagyták hivatalában, de állandóan megfigyelés alatt volt. Tegnap és tegnapelőtt éjjel már detektív hált a lakásán. Szalay néhány héttel ezelőtt a városi menetjegy-irodában jegyet vett Genuáig s attól tartott, hogy megszökik. Végre annyi bizonyíték halmozódott össze ellene, hogy Bérczy Béla rendőrkapitány letartóztatta.

Megállapította a nyomozás, hogy Szalay Soma a lopás napján este saját osztályából, a hol telefon-készülék van, lement a földszinti pénztári osztályba s ott megkérdezte a szolgától:

— Van még itt valaki az urak közül?

A tagadó válasza az egyik asztalhoz ment s ott a telefon-előfizetők névsorának könyvét nézte. Eközben csusztatta az asztal alá a fiumei levél borítékját, hogy így az ott dolgozó Láng Renét gyanuba keverje.

Szalayt már több rendbeli nagyobb összegű lopás, illetve sikkasztás is terheli. Julius hónap második felében történt, hogy a Bankegyesületből egy huszezer koronáról szóló osztrák postacsekket küldtek a bécsi Union-bankba bekaszálás végett. Julius hó 26-án be is váltották a csekket az osztrák postatakarékpénztárban. S a Bankegyesület egy különös gépirásos levelet kapott, melyet állítólag az Union-bank egyik

szolgálója küldött. A Paul Kurz aláírású levél írója bevallotta, hogy a csekket elsikkasztotta s csak a borítékban levő második levelet hagyta ott. Tudja, hogy rájönnek a Bank-egyesületben, ha a folyószámla-értékesítést megkapják s mint két gyermekes családapa elnézésért könyörög, ő lassankint visszafizeti a pénzt. Leveléhez mellékelte egy százast.

A Bankegyesület erre rögtön följelentést tett. Nyilvánvaló volt, hogy Paul Kurz nem lehet szolgáló — olyan levelek nem kerülnek szolgálók kezébe, — hanem tapasztalt tisztviselő. Ez a tapasztalt ur Szalay Soma volt, aki még Budapestén kivette a csekket a borítékból s Bécsbe utazva, értékesítette is. Valószínű, hogy ezenkívül még több sikkasztását s egyéb bűnös manipulációját fogják felfedezni.

Szalay Soma pápai születésű, harmincyolc éves, nős ember s két kis gyermeke van. Hét év óta volt alkalmazva a Budapesti Bankegyesületnél, több mint hatezer korona évi jövedelemmel. A könnyelmű ember ebből mitsem takarított meg. — Sőt ifju nejeinek a hozományát is eljátszotta a börtönben. — Csak négy esztendővel ezelőtt házasedott meg s a huszezer korona hozomány két évvel az esküvő után már elfogyott. — Klotild-utca 16-ik szám alatt levő lakásán sem az a fényes berendezés, butorzat van már, melyet a feleségével kapott. Egyre merészebben játszott a börtönben s másutt, gyanús helyeken s egyre mélyebbre süllyedt. Az utóbbi időben nem volt már Budapestén egyetlen korona-takarékpénztár, amelyenél Szalay kisebb-nagyobb kölcsönt ne vett volna fel.

Vasuti katasztrófa

Nagyvárad mellett.

(Földbe fúródott vonat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 19

Ma délután borzasztó vasuti szerencsétlenség híre futotta be Nagyváradot. Vasuti katasztrófáról beszéltek, amely több emberhalált és súlyos sérüléseket okozott. A hír valónak bizonyult, bár a szerencsétlenséget nem annyira ennek a nagysága, mint inkább ennek oka és lefolyása teszik szenzációssá.

A nagyváradai pályaudvarról ma délután 2 óra 40 perckor indult ki Belényes felé a 6602. számú személyvonat ötvenöt utassal.

A vonatot két mozdony vitte, mert az ut hegyes-völgyes. Magyar-Kepes és Nyaraló községek között, az 5-ik számú őrházon túl vasuti katasztrófa következett be, a rendes menetsebességgel haladó vonat hirtelen megakadt s a kocsik egymásra torlódtak. A két mozdony izépporrá tört, a szer- és podgyász-kocsi, egy második és egy harmadosztályú kocsi szintén. Valóságos csoda, hogy a két személykocsiak mintegy huszonöt utasát az ijedségen és nem súlyos természetű ütésekön kívül nagyobb baleset nem érte.

A szerencsétlenséget az okozta, hogy a vasut sinei a sok csőtől megrozsdásodtak és az utvonal 5. és 6-ik őrháza között egy sín eltört. Mikor a vonat ide ért, az eltört sínről lefutott és a földbe fúródott. A vonat eleven-sebessége természetesen megakadt s a kocsik egymásra szaladtak.

Vitálsz Gábor 38 éves dusesdi születésű pályaudvar, ki betegségéből felülvélve hazafelé tartott, életét vesztette a katasztrófa következtében. Vitálsz a vasuti kocsi nyitott folyosóján állott a szerencsétlenség pillanatában s mikor a vasut utjában megakadt, a kocsiról leest. Borzasztóan megcsonkított holttestét két kocsi közül húzták ki.

Engländer József vonatvezető kalauz és Fekete József jegyvizsgáló kalauz szenvedtek még súlyos sérüléseket a katasztrófa következtében.

Délután fél 6 óraker Nagyváradról az ál-

lomásfőnök, több orvos és nagyszámu munkás segélyvonaton mentek ki a szerencsétlenség helyére. Ugyanekkor Belényes felől Szombatságról is segélyvonat indult, ezen jött a szerencsétlen véget ért Vitálsz Gábor felesége a katasztrófa színhelyére. Szivszaggató jelenet játszódott le, mikor az asszony ura holttestét a vasuti kocsik romjai között meglátta. Vitálsznak több gyermeke van.

A nagyváradai segélykocsi 11 óra 30 perckor érkezett vissza, magával hozván a sebesülteket és azokat az utasokat, aki tovább utazni nem mertek. A nagyváradai pályaudvaron óriási közönség várta a segélyvonatot, mely a sebesült utasokat hozta.

Érdekes jelenet és a kötelességtudás szép példája játszódott le a váradai pályaudvaron, mikor a súlyosan sebesült vonatvezető bekötözött fejjel az állomás előjáróságához betántorgott, elhaló hangon jelentést tett a főnöknek a szerencsétlenségről és átadta a vonatiratait, melyeket vérrel áztatottan a romok közül keresett elő a szerencsétlenség megtörténte után.

A közlekedést Nagyvárad és Belényes között most átszállással bonyolítják le. A magyar kir. államvasutaknak — ennek tulajdonát képezi az a helyiérdekű szárnyvonal, ahol a szerencsétlenség történt — körülbelül tízezer korona kárja van.

SPORT.

+ Az aradi kerékpár klub tagjait felkéri az elnökség, hogy az 1901 évi turadijak megállapítása végett a turakönyveket adja be a klubjegyzőnek. A jutalomdíjakat a menetparancsnokok jelentése alapján a legközelebbi választmányi ülés fogja a pályázóknak odaítélni.

Rigó Jancsit kifütyölték.

(Betrány egy hangversenyén.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 19.

Falragaszok és ujságcikkek tudatták pár nap előtt a párisi közönséggel, hogy Chimay hercegnő egykori megszöktetője jelenlegi férje Rigó Jancsi a Folies Bergére színpadján mint szólóhegedűs fel fog lépni.

A hangversenyt szombat este tartották meg. Már kilenc óraker zsufozásig megtelt a mulató, egyetlen hely sem maradt üresen, mindenki látni akarta a híres cigányprimást, de még jobban érdekelte a közönséget Ward Klára, az ex-hercegnő, mert remélték, hogy Jancsijával együtt ő is látható lesz a színpadon.

Csalódtak. Ward Klára nem mutatkozott s a közönség emiatt úgy boszulta meg magát, hogy kifütyölte Rigó Jancsit.

Az igazgatóság úgy látszik el volt erre az incidensre készülve, mert Rigó Jancsi hegedűjátékát a műsor utolsó pontjának hagyta. A barna bőrű primás kék színű, arany zsinóros uniformisban fehér nyakkendővel várta a függöny felgördülését.

Eközben egy riporter felkereste a kulisszák mögött álló Chimay hercegnőt, ki Rigó Jancsira mutatva, kérdé az ujságról:

— Ugy-e, hogy gyönyörű ember?

— Fenséges, válaszolt a kérdezett.

— Hogy néz ki a terem? Sokan vannak? kérdé továbbá a hercegnő. Én nagyon félek, hogy nem lesz Jancsinak sikere, nagyon sokat foglalkoztak vele a lapok s ez ártalmára van.

— Ne féljen hercegnő, remélem minden jól fog menni.

— Oh bár csak úgy lenne. Ha sikerül ez a vendégfellépése, úgy minden este új kosztümben kell neki játszani. Mindenféle színű ruhát csináltatok akkor neki.

Felgördült a függöny s a heregnő kitolta Jancsiját a szinpadra e szavakkal:

— Ne félj, bátorság!

A karzatról egy pár taps hangzik, a hivatalos klakk tapsa ez. Azután általános csend lesz a teremben.

Rigó Jancsi játszani kezd. Az első darab után ismét csak csend. A közönségnek nincs oka tapsolni, mert a primas nagyon közepes játékos.

A második szám után általános kőhécselés majd nevetés hangzik fel a teremben, amit rövidesen egy pár éles fütty követ. A láрма mind nagyobb lesz, a füttyülés és állati hangok utánzása tölti be a terem minden zugát.

Ward Klára a kulisszák mögött feje fölé kulcsolja kezeit s így kiált Rigó Jancsira:

— Az istenért, jöjj vissza rögtön.

Rigó nem kéreti kétszer magát, sietve vonul el a szinpadról, a közönség nagy hahotájának közepette.

Igy végződött Rigó Jancsi hangversenye Párisban.

Leszkay felebbezése

a Vesztaszüzek betiltása ellen.

(Leszkay és a színügyi-bizottság)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

A város polgármesteri hivatalába ma nyújtotta be Leszkay András színigazgató felebbezését a színügyi-bizottságnak azon határozata ellen, melylyel ez a Vesztaszüzek című operet előadását betiltotta.

A színügyi-bizottság eljárásával annak idején behatóan foglalkoztunk, most csupán ismeretjük azokat az indokokat, amelyeket Leszkay felebbezésében felhoz. A kérdést ma is csak elvi szempontból lehet tárgyalni, mert hiszen látjuk, hogy a betiltó határozat ellenére is, az operet rendszeresen a műsoron van.

Kétségtelen, hogy a színigazgató is elvi jelentőségű döntést akar provokálni az ügyben, mert egyébként nem élne felfolyamodással, hiszen a nagy port felvert darabot már ugyanis lejátszották és nem hihető, hogy az ezután csináljon házakat. Tudvalevő viszont, hogy ha a direktor a színügyi-bizottság határozatát tizenöt nap alatt meg nem felebbezi, az jogerőssé válik s akkor az operet többé elő nem adható.

Az a tény tehát, hogy Leszkay András felebbezési jogával élt, nem tekinthető renitenskedésnek, miután éppen elvi kérdéstről van szó. Ebben a tekintetben a színügyi-bizottsággal szemben való tiszteletlenségét ott mutatta meg a direktor, hogy a betiltott darabot — hirtokon belül lévén felebbezhető a határozat — a műsorról eddig le nem vette.

Leszkay felebbezésében, melyet ügyvédje Tolnai János dr. szerkesztett, három szempontból támadja meg a betiltó határozatot. Foglalkozik avval elsősorban a *közszabadság* szempontjából és azt mondja, hogy a határozat amellett, hogy indokolatlan és jogilag is tarthatatlan, veszedelmes precedenst alkot. A *cenzura*, a melyet a bizottság e határozatával gyakorol, gyűlöletes fogalom Magyarországon, olyan, a melylyel élni ma nem szabad és nem illik. Azok a hatóságok, melyeknek megadatott a cenzura joga, nem élnek e szabadsággal, ennek gyakorlását a társadalomra bizták. Lehetnek az aradi színügyi-bizottság indokai is tiszteletreméltók, de a határozat maga a közszabadság elvébe ütközik.

Másodsorban a *méltányosságra* és egyenesen a *közönség izlésére* hivatkozik Leszkay a bizottság határozatával szemben. Cáfolja a határozat azon egyetlen indokát, hogy a Vesztaszüzek köz-

megbotránkozást keltett s ezért volt betiltandó. Tagadja, hogy ez igaz volna, mert a darabot állandóan nagy közönség előtt játszották. Sőt a betiltó határozat csak arra való volt, hogy még több előadást érjen el az operett. Érdekes az egyes előadások bevételeinek táblázata. Az első előadás tiszta jövedelme 682 korona 10 fillér, a másodiké már csak 369 korona 20 fillér, a harmadiké (ez a betiltás napján volt) már felszökött 681 korona 80 fillére, a negyediké 321 korona, az ötödiké (vasárnapi napon) 677 korona, a hatodiké 338 korona 10 fillér, az utolsóé (*Margó Zelma* vendégszereplőkor) 459 korona, a bérlet-bevételeken kívül.

Lehet, — írja tovább Leszkay, — hogy a darab erkölcsi szempontból nem áll ideális fokon, de nem annyira erkölcsrontó, hogy ennél frivolabb darab színre ne került volna Aradon, Mindenesetre kívánatosabb volna, ha állandóan komoly és erkölcsös darabokat lehetne adni, csak hogy a „művészet is kenyér után jár.“ A közönség szórakoztatást kíván és ő szabja meg az irányt is. Hogy pedig mennyivel jobban kedveli a közönség a Vesztaszüzeket az erkölcsös daraboknál, azt feltünteti az alábbi bevételi kimutatás:

Thurán Anna előadásának jövedelme 268 korona, *Vörös talár* premierje 350 korona, második előadása 235 korona, *Edes otthon* 135 korona, *Clémenceau* 100 korona, *Aggregények* 111 korona, *Daniseffek* 109 korona, *Új cég* 99 korona, *Pillangócsata* 51 korona. A Vesztaszüzek hatszáz koronái ezekkel szemben élénken mutatják a közönség izlését. Legalább is tévedés tehát a színügyi-bizottság azon állítása, hogy a „Vesztaszüzek“ megbotránkozást keltett.

A felsorolt komoly darabok előadása a napi kiadásokat sem fedezik, a színügyi-bizottság határozata tehát az igazgatónak vitális anyagi érdekeibe vág és vagyoni egzisztenciáját érinti.

Végül a kérdés *jogi oldalával* foglalkozik a felebbezés és kétségbe vonja a színügyi-bizottság szerződésileg biztosított azon jogát, hogy egyes darabok előadását betilthatja.

A felsoroltak alapján azt kéri az igazgató, hogy a miniszter *semmisítse meg a színügyi-bizottság határozatát*, mondja ki, hogy a bizottságnak nem volt joga a darab betiltásához, s hogy az tovább is előadható.

A felebbezés elbírálására és a határozat megerősítésére, megváltoztatására, vagy megsemmisítésére a belügyminiszter hivatott.

HIREK.

Lopás az udvari bálon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 19.

A tolvajok — ugylászik — udvarképesek lettek. Eddig az udvari bálon csakis kifogástalan gentlemanek vehettek részt, de a legutóbbin egy kis tévedés történt, mert a meghívott illusztris társaság közé tolvajok vegyültek s két fiatal mágnást érzékenyen megkárosítottak.

Az esetről fővárosi tudósítónk a következőket írja:

Az udvari bál utóhangja még mindig hangzik azokban a pikantériákban, a melyekkel képviselők körében mulattatják vagy boszantják egymást a honatyák.

Ha nem is a legpikánsabb, de mindenesetre érdekes és pártját ritkító esetet így adott elő a kormánypártnak egy, még javában bálozó, képviselője:

A Radvánszky báróknak kerek kis summába került az udvari bál. Amint ugyanis a fiatal mágnások letették kalpagjaikat és belevegyltek az emberáradatba, hogy-hogynem, meglópták őket.

Nem keresték, most se kutatják, hogy kicsoda. A bál a végét járta, a két fiatal báró is hazafelé készülődött. Kalpagjuk után néztek és nagy megdöbbenésükre azt vették észre, hogy a kócsagot tartó drága ékköves boglár mindkét kalpagról hiányzik.

Valószínű, hogy nem látják viszont a drága boglárokat a Radvánszky-fiúk, mert az esetet nem jelentették fel a rendőrségen, ők maguk meg nem keresik, hogy ki volt a tettes.

Végre is az udvari bálon való részvétel fölér még nekik is a boglárak értékével.

— **Magyarok a pápa előtt.** A pápa ma egy magyarokból álló kis zarándok csoportot fogadott s latin beszédet intézett hozzájuk. A beszéd után gróf Zichy vatikáni lelkész magyar szónoklatot tartott a hívőkhoz.

— **Rainer főherceg aranylakodalma.** Bécsből jelenti egy táviratunk: Rainer főherceg és neje ma délelőtt a főherceg nevét 50 év óta viselő 59. gyalogezred tisztjé küldöttségét, továbbá a közös haditengerészet küldöttségét fogadta. Az utóbbit Spain tengernagy, a haditengerészet parancsnoka, Montecuccoli és Koppel ellentengernagyok, Jedina és Pleskosl sorhajókapitányok vezették. Rainer főherceg és neje ma délelőtt 11 órakor az osztrák landwehrnek 56 tagu küldöttségét fogadta, a melyet gróf Welsersheimb honvédelmi miniszter vezetett éléje. A küldöttségben a landwehr valamennyi fegyverneme és szakmája képviselve volt. A küldöttségben résztvett Jenő főherceg is, mint tiroli landwehr-parancsnok. Gróf Welsersheimb rövid beszédet intézett a főherceghez, a melyben kifejezte azt a hűséget és hálát, a melylyel a landwehrnek minden tagja a főhercegnek adózik és egyuttal átadott a főhercegnek a landwehr tisztjei és hivatalnokai nevében egy szoborcsoportozatot, a mely a landwehrnek a főherceg előtt való hódolását ábrázolja.

— **A honvédhuszarak új parancsnoka.** A honvédség rendeleti lapja közli, hogy a király bartavári Bartuska Miksa ezredest, a szegedi 2. honvédhuszár ezred parancsnokát, kinek parancsága alá tartozik az aradi honvédhuszár-osztály is, ezredénél létszám felett való vezetése mellett, a honvédelmi miniszterium II. ügyosztályának vezetőjévé nevezte ki és helyébe lovag Allram Lothár pécsi 8. honvédhuszár-ezredbeli alezredest a szegedi 3. honvédhuszár-ezred parancsnokává nevezte.

— **Háziezredeink a királygyakorlatokon.** A hadügyminiszteriumban már erősen dolgoznak az őszi nagygyakorlat tervezésén. A manőveren részt fog venni a VII-ik hadtest s így az aradi 38-ik gyalogezred is. A gyakorlatok helye véglegesen még nincs megállapítva, de valószínűleg Erdély vidékén lesz. A 38-ik ezreden kívül részt vesz a nagygyakorlaton a debreceni 39, a nagyváradi 37, a nagybecskereki 29, továbbá a szegedi és békéscsabai háziezredek. A gyakorlaton őfelsége teljes táborkara részt vesz és a főhercegek is jelen lesznek.

— **Letartóztatott jegyző.** Herczegh Dezső egy év előtt még mint helyettes jegyző szerepelt Belényes-Ujlakon. A jegyzői állást a csehi jegyzővel töltötték be. Herczegh Dezső ekkor Agrisra vonult vissza, hol a napokban letartóztatták és csendőri fedezet alatt a nagyváradi ügyészség fogházába szállították. Helyettes jegyzősége idején oly sok szabálytalanságot és visszaélést követett el, hogy az ellene megindított vizsgálat során szükségessé vált letartóztatása. A vidéken az eset kinos feltűnést keltett.

— **A gyorsvonatok gyorsítása** Rég nem voltak oly lényeges menetrend változások, mint a milyenek május elsején lépnek életbe a máv. fővonalain. Ugyanis fokozni akarják a gyorsvonatok átlagos sebességét, mely ez idő szerint a hatvan kilométert alig haladja meg és első sorban a bécs-budapesti forgalomban az összes gyorsvonatok menetrendjét 4.50 percről 4.05

perere akarják leszállítani. Egy gyorsvonat, mely délután 3 órakor indul Bécsből Budapestre és 5.15 perckor Budapestre Bécsbe, már két éve 4.05 perc alatt teszi meg az utat és most az államvasutak új szerkezetű, pompásan bevált lokomotívjai segélyével az összes Bécs és Budapest között közlekedő gyorsvonatoknál hasonló menetsebességet akarnak elérni. Hasonlóképp gyorsítani fogják a budapest-fiumei budapest-aradi és budapest-nagyvárad-brassói gyorsvonatok sebességét és végeredményben átlag 80 kilométernyi menetsebességre törek-szenek a máv. valamennyi elsőrendű vonalain. A május 1-én életbelépő nyári menetrendnél ezen gyorsítás részben már életbe lép. A fővonalon Budapest és Bécs között talán már előbb. Az utazóközönség, melynek az idő pénz, bizonyára hálásan fogadja majd az utazás gyorsítását.

— **A párbaj ellen.** Zágrábból távirják, hogy a fuzionált ellenzék tegnap a párbaj-kérdést tárgyalta s határozatba ment, hogy a tagok ezentúl mindennemű párbajkihívást visszautasítanak.

— **Titokzatos lakó.** *Leindorfer* Ede nyugalmazott fővárosi tanítónál, ki Budapesten a Vasutca 1. szám alatt lakik, több mint egy esztendeje egy fiatal ember, ki *Zarnay* Bélának mondotta magát, lakást bérelt. Elmondta, hogy Ludason született, 27 éves és az Ernszt-féle címrodában van alkalmazva. A fiatal ember ezelőtt tiz hónappal megbetegedett és a napokban meghalt a Szent-István kórházban. Házigazdájának egy levelet adott át, még betegedése előtt, azzal a kéréssel, hogy azt csak halála után bontsa fel. *Leindorfer* felbontotta a levelet és abban egy *Puhl* Béla névre kiállított községi bizonyítványt és egy nyolcadik gimnáziumról szóló iskolai bizonyítványt találtak. A rendőrség butatja, hogy mi a fiatal ember valódi neve és hogy miért használt álnevet.

— **Kedélyes fogház.** A „Bőregér“ operett kedélyes fogházának méltó párja akadt *Neudörflben*. Az ottani községi fogdába tegnap egy egész csomó toloncot zártak el férfiakat, nőket vegyesen. Ma reggel a börtönfelügyelő felnyitotta a közös zárkat s legnagyobb ámulatára *egyetlen foglyot sem talált ott*. A börtönőrökkel egyetemben a felügyelő rögtön keresni kezdte a szökevényeket s ekkor észrevette, hogy a zárka padlóját fel lehet emelni s azon a pincébe juthatni. Nagy ovatossággal le is mentek a pincébe, de az ovatosságra nem volt szükség. *A toloncok ott heverték a földön egy nagy hordó körül holt részegen*. A börtönfelügyelőt ily módon öröm és bánat érte egyszerre, hogy meg voltak a foglyai, de a bora elfogyott.

— **A váltohamisító grófot hazahozták.** *Setáray* Tibor grófot a magyar bíróságok megkeresésére ma Kölnből hazahozták. A gróf tudvaleg azzal van vádolva, hogy anyjának nevét egy hatezer forintos váltóra hamisította.

— **Sok az ügyvéd!** Ez a jelszó hangzik mindenfelé. Panaszolják maguk a fiskálisok, érzi a publikum és észreveszik már illetékes helyen is. Orvosszerű a nagy szaporaság ellen az ügyvédi numerus clausus emlegették, de ezt, mivelhogy reakcionárius intézmény lenne, még elvben is elvetette az országos ügyvédgyűlés. Ugyilátszik, hogy helyette legutóbb az ügyvédi vizsgákat szigorítják és sorra buktatják a jelölteket. Tegnap például Budapesten *hat vizsgázó közül négy bukott meg*. Hallatlan eredmény ez akkor, midőn még nem is régen, a jelöltek közül legfeljebb öt-hat százalékot nem képesítették. Az egyik bukott pláne *ismétlő* s tudni kell a törvénynek azt a rendelkezését, hogy a melyik jelölt másodszer is megbukott, többé nem jelentkezhetik a vizsgára s így ügyvéd már soha nem lehet. Elbukott a múlt héten is egy ilyen másodszer vizsgázott jelölt. A szigor

ellen alig lehet kifogást tenni, de a tulzás tán még sem helyénvaló és megboszulhatja magát. Tessék inkább az illetékes tényezőknek arról gondoskodni, hogy az ifjuság ne főképpen a jogi és ne különösen az ügyvédi pályára forduljon.

— **Elbobzott pánszláv lap.** A belügyminiszter tegnapi rendeletével elkoboztatta a „*Lutherán*“ című Cleveland O-ban megjelenő amerikai tót lapot, mert pánszláv izgatásaival elő-rasztotta az ország tótul beszélő lakosságát. A lapot *Beblavi* Pál szoborszi leikész járatta.

— **A megkerült részvények.** Megirtuk lapunk mai számában, hogy *Stoll* Károly 26 darab Aradi Ipar és Népbank-részvényét, mely huszonnégyezer korona értéket képviselt, elvesztette. Az értékpapírok ma furcsa, de szerencsés kaland után megkerültek. A részvények ugyanis a Népbank palotájának udvarán estek ki *Stoll* zsebéből s azokat egy *üvegestőt* találta meg. Magához vette s elment azokkal *Janiss* Lipót kereskedésébe, hol értük 80 krajcár áru pálinkát kapott. A tót csomagoló-papírosként adta a részvényeket a kereskedőnek, ki azokat rögtön átadta *Stoll* Károlynak. Ha a részvények meg nem kerültek volna, megtalálójuk értékesíthette volna akár eladás útján is mindaddig az elvesztő tulajdonos kárára, míg a megsemmisítésről szóló hirdetmény a hivatalos lapban meg nem jelenik. Az Ipar és Népbank még tegnap táviratilag adta fel a *Budapesti Közlöny*-nek a hirdetményt, mely ma már tárgytalanná vált, miután a részvények — mint említettük — megkerültek. *Stoll* megjutalmazta a becsületes kereskedőt, ki az értékpapírokat hozzá juttatta.

— **Öngyilkos nyomdaigazgató.** Budapestről táviratozza tudósítónk: *Müller* Agost, a *Pester Lloyd* nyomdájának igazgatója ma délben elbucszva családjától Vácra utazott s az ottani Kuria-szállóban *agyonlőtte magát*. Hatrahagyott levelében azt írja, hogy az öngyilkosságot azért követte el, mert igen szerencsétlen ember.

— **Legyilkolt ekszpedició.** Borzalmas mé-szárlás hire érkezik Párisból. A hír szól egy fölfedező utra indult ekszpedicióról, amelynek tagjait emberevő vademberek lemészárolták és megették. A *Patrie* című párisi lap ugyanis a múlt esztendőben saját költségén egy ekszpediciót szerelt föl a pápuák szigetének fölkutatására. Ezt az ekszpediciót azonban rettenetes sors érte. Az emberevő pápuák ugyanis megtámadták és közülök *huszonötöt fölkoncoltak, harminchármat pedig megsebesítettek*. A menekülők magukkal vitték a sebesülteket és szerencsésen elérték a tengerpartot, ahol hajóra szállhattak. A huszonöt halott közt 21 benszült és az ekszpediciónak négy tagja volt. Ezek: *Saint Renny* gróf *Villars* báró, *Hagenbeck* és *Vries*. A kanibálok az összes halottakat megették.

— **Halálozás.** *Lautner* Mátyás ev. tanító és neje fájdalommal teit szívvel jelentik, szeretet Vicikéjüknek rövid szenvedés után jobblétre szenderültét. A drága kis halottat csütörtökön d. e. féli 10 órakor a Tököly-tér 6 sz. a lévő lakásáról temetik.

— **A király és a freiter.** A budapesti egyetemen nemrég két ifjut avattak doktorra a király gyűrűjével: Ifju *Chorin* Ferencet és *Zemplén* Győzöt. *Chorin* diszmagyarban, *Zemplén* Győző pedig, aki most önkéntesi évét szolgálja, katonai egyenruhában állt az avató tanári testület elé. A diszskabátján levő fehér posztócsillag mutatta, hogy katonáéknál is vitte már a — frajterságig. Hogy a király Budapestre jött, a két ifju készült Budavarába, hogy megköszönjék a királyi kitüntetést. *Zemplén* Győző bejelentette az ezredesének, hogy a királyhoz megy audienciára. Az ezredes összevonta a szemöldökét, mert rögtön eszébe ötlött a dilemma, amelybe az önkéntes frajter ur került és ezt a dilemmát így magyarázta meg neki:

— Ha ön mint közönséges frajter megy a leg-

felsőbb hadur elé, akkor feltett csákovával kell őfelsége előtt megjelennie. Ha pedig mint doktor sub auspiciis regis járul ő felsége elé, akkor a csákját a hóna alá kellene vennie, mint ahogy a tiszt urak szokták.

— Mitévő legyek hát, ezredes ur? — kérdezte megszépenve dr. *Zemplén* Győző. — Fenn hagyjam-e a csákját, vagy levegyem?

— Hisz ez épp a dilemma — mondta az ezredes és hosszasan gondolkodni kezdett. Végre így szólt az önkényteshez:

— Ha ő felsége nemetül szólítja meg önt, akkor feltett csákovával álljon ott, mintha ércebe öntötték volna, mert akkor ő felsége *Zemplén* Győző egy éves önkéntes frajterhez szól. De ha magyarul szólítja meg, a hóna alatt tartsa a csákját, mert akkor ő felsége dr. *Zemplén* Győző jogtudor. urral beszél.

Elkövetkezett az audiencia napja. Dr. *Zemplén* Győző még mindig viaskodott *Zemplén* Győző Irájerrel. Végre a király elé jutott. Feltett csákovával állt ott, mintha ércebe öntötték volna. A király barátságosan ránézett a „stramm“ önkénytesre és szólt hozzá magyarul:

— Doktor ur...

Dr. *Zemplén* Győző hirtelen lekapta a csákját és a hóna alá fogta. A király észrevette és meglepődötten mosolygott.

— **Gyermekek a farkasok között.** Megrendítő eset történt vasárnap délután a csikmegyei Jakabfalva községben. Mint tudósítónk jelenti, nagy csapat gyermek kiment az erdő szélén levő vágásba csuszkálni a jégen. A gyermekcsapat vigan csuszkált egész délután s észre sem vették, hogy esteledik s haza kellene menni. Ugy öt óra tájban néhány fiu eltávozott, de nagy része még ott maradt. Egyszerre csak azt vették észre, hogy az erdőből néhány farkas közeledik feléjük. A megrémült gyermekek futni akartak, de azon a részen, a melyre menekülhettek volna, az ut el volt zárva előtük egy nagy vízmocsár által, a hol a jég fel volt törve. Másfelé iparkodtak tehát, de arramár a farkasok eléjük kerültek. A nagy sikoltást meghallották az előbb távozott fiuk s ezek befutottak a faluba, a hol elmondták a borzalmas hírt. Az emberek kirohantak a vágásba, de akkor már hazafele futva találtak nyolc fiut, hármat azonban *Héja* Ferenc, *Denere* Miklós és *Csapó* Sándor iskolásfiukat a farkasok megröhanták és *összemarcangolták őket*. A nagy lármára és lövésekre a fenevadak elmenekültek, de az egyik szétmarcangolt fiut egy jó darabig vonszolták magukkal s csak akkor hagyták el, a mikor az emberek már utolérték őket s akkor bemenekültek az erdőbe. A három kis gyermek holttestét haza szállították.

— **Babona és kártyajáték.** Köztudomásu, hogy a kártyások majdnem kivétel nélkül hajlanak a babonához. És ez annál természetesebb, mert hiszen a szerencse esélyeit komoly logikával kiszámítani nem lehet s a véletlen, melylyel a kártyakeverő szerencsevadász szemben áll, önkénytelenül inspirálja őt arra, hogy jelekbe, külsőségekbe, ómenekbe vesse a bizalmát. A kártyaasztal igazi termőföldje lévén a babonának, így tehát kétségtelen az is, hogy Monte-Carloban egész legendák keringenek, melyeket a babona szül és a babonás hiszékenység terjeszt. Egyik hagyományos legendája a játékbarlang benfentesének a következő érdekes mese:

Minden nagypéntek után való reggelen — megjegyzendő, hogy a játékbank éppen csak ezen az egy napon szünetel az egész éven át, — rendszeren megjelenik a kártyaasztal előtt egy tiszteletet gerjesztő vén ember és játszik. Tesz és nyer. Ujból tesz s ujból nyer. Hétszer rakja le a tétet s hétszer sűpri be a nyereményt. Ámde minden nyeres után ridegebb, komorabb, mogorvább lesz a vén ember arca és mikor a hetedik játszma is az ő javára dönt, akkor az öreg haragosan markolja fel a pénzt s átközodva szét-szórja. A rejtély magyarázata, a monte-carloiak

mesébe foglalt hallucinációja szerint az, hogy ez az öreg ember — az elátkozott bolygó zsidó, aki mindaddig kénytelen folytatni bolyongásait amíg nyer s csakis akkor fog megszűnni a ránehezülő varázs, ha majd veszt.

Egy angol újság találja föl ezt a furcsa históriát. Az angolok, köztudomás szerint — a délafrikai harctér eseményeit kivéve — mindenről nagyon jól vannak tájékozva, így tehát ezt a mesét is elhihetik nekik azok, akik a babonának hisznek.

— **Súlyedő templom.** Londonban, mint táviratilag jelentik, nagy aggodalmat okoz, hogy a Szent Pál-templom déli része állandóan súlyed. A London alatt épített csatornák és alagutak következtében a talaj kiszáradt s ennek folytán súlyed a templom. A kupolán már most nagy repedések látszanak. A szakértők megállapították, hogy legalább tizenkét millió koronába kerülne, ha meg akarnák akadályozni a dóm beomlását. Az oldalhajó egy része már annyira veszedelmes, hogy a közönség elől elzárták.

— **A siketnéma rémtette.** Temesvári levelezőnk írja, hogy Kissodán az éjjel borzalmas gyilkosság történt. *Dejon* Ilie parasztagdát hasonnevű siketnéma 18 esztendő fia tizenkét fejszecsapással megölte. Mikor nagyapja, egy magatehetetlen vén ember, a sebektől eltorzított véres hullát meglátta, ájultan rogyott a földre, a siketnéma gyilkos pedig folyton ott térdelt áldozatának hullája mellett s imádkozott. Nagysokára a szomszédok is előkerültek s ezeknek jelekkel mondotta el véres tettét. Az apa és nyomorék fia közt nagy viszály lehetett, mert a meggyilkolt fölöttébb megférhetetlen természetű ember volt s gyakran kegyetlenül megverte a fiát, sőt saját édes apjával is igen rosszul bánt. A gyilkost elfogták.

— **Családi dráma Bécsben.** *Held* Augustia, *Held* Tódor pénzügyi főbiztos elvált neje, tegnap felkereste elvált férjét s mialatt ez a szomszéd szobában foglalatoskodott, a nő öt éves kis leányukkal s azután önmagát agyonlőtte.

— **Öngyilkos takarékpénztári tisztviselő.** *Légyrády* István, a Budapesti Egyesült Takarékpénztár tisztviselője, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma délután lakását magára zárva, öngyilkosságot követett el, revolverrel felbelőtte magát. Tettének oka állítólag életűnság.

— **Sztrájkok mindenfelé.** A fővárosban igen szaggasztó tünetek mutatkoznak. Míg egy részt a munkátlanság napról-napra terjed, másrészt a munkával bíró munkások sehogy sincsenek megelégedve sorsukkal s mindenfelé sztrájkokkal fenyegetőznek. Tegnap reggel a *Danubius* hajógyár munkásai hagyták abba a munkát s csak miután a kerületi előljáró-ág közbelépett, a sztrájk estére véget ért. Odahagyták a munkát a Stein féle asztalosműhely munkásai, szám szerint hetvenen és semmi kilátás nincsen arra, hogy ez a bérharc befejeződjék. A műhely tulajdonosa egyelőre nem enged s a jól szervezett asztalossegédek olyan anyagi erővel támogatják a sztrájkolókat, hogy bármennyig is kibírják a bérharcot. A műhelyt különben ugy mellőzik, hogy munkást sehol nem tud kapni. A harmadik sztrájk teljesen új keletű, Jóformán ki sem ütött még, de már véget ért. Ha csak holnap-holnapután meglepetésszerűen nem tör ki újra. A Weisz Manfréd cég soroksári uti konzervgyárának néhány munkása ma reggel izgatott hangon követelte bére fölemelését. A gyár tisztviselői azonban egyezkedés helyett az embereket, a kik garázdálkodni kezdtek, kitétek az utcára. A többi munkás ma még dolgozik, de — hir szerint — foglalkozni fognak a kidobott társaik ügyével.

— **A tavaszi nyhe időjárásban bizony sokan gondolnak cipővásárlásra.** Az illetőket értesítjük, hogy jó anyagból készült elegáns szabású, kézigyártmányú lábbelit feltétlenül szolid áron kaphatnak Porter Vilmos Nagy-Áruházában a Szabadságtéren. Forduljanak ezért bizalommal e céghez személyesen, vagy íráshán. — Ugyanott a tavaszi áruk már megérkeztek!

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A mostoha anyai járuléka.

(Falsú rémdráma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 19.

Közma község lakosait borzalmas eset tartja izgalomban. *Lupokatics* Márton odaváló lakos pár évvel ezelőtt hogy elhalt, az egész vagyonát oly kikötéssel hagyta a fiára, hogy feleségének — aki második neje volt — holta napjáig teljes ellátása és ezer korona évi járadéka legyen.

Az özvegy a férj halála után egy ideig együtt lakott a mostoha fiával, de mert a fiatal asszonnyal nem igen tudott kijönni, elköltözött tőlük s a teljes ellátás fejében még évi hatszáz koronát ítelt meg neki a bíróság.

A fiatal *Lupokatics* sokalta ezt a fizetséget s folyton azon törte a fejét, miként szabadulhatna a mostohájától.

A múlt szombaton az özvegy elment a mostoha fiához a félhavi járandóságát felvenni. Ez az alkalom kapóra jött *Lupokatics*nak. Addig tartották beszéddel az öreg asszonyt, míg besötétedett. Mikor azután az asszony távozni akart, *Lupokatics* a sötét konyhában baltaival leütötte a mostoháját, azután pedig a feleségével együtt levonszolták a pincébe s ott agyonverték.

A házaspár a gyilkosság elkövetése után azon tanakodott, mit csináljanak a véres hullával. A házból nem merték kivinni, mert féltek, hogy valaki észre veszi őket.

A férj tehát fogta magát, *feldarabolta a holttestet és a disznókkal megétette*, a csontrészeket pedig az istállóba a hidlás alá rejtette el.

Az özvegyasszony eltűnését csakhamar észrevették s rokonai is kutatni kezdtek utána. Feljelentették a csendőrségnek is, amely tegnap végre kiderítette a borzalmas gyilkosságot s megtalálták az eltűnt asszony csontraradványait is. A gyilkosság nyomára a meggyilkolt asszony ruhái vezettek rá, melyeket *Lupokatics*nál megtaláltak. Ezeknek eltüntetéséről megfélekedtek, így derült ki a borzalmas eset.

A gyilkos házaspárt letartóztatták.

TÖRVENYKEZÉS.

§ A holnapi esküdtszéki tárgyalás. A holnapi esküdtszéki tárgyaláson *Buska* Györgye konopi lakos ügyét tárgyalják, aki gyilkosság büntetése miatt kerül törvény elé. Avval vádolja az ügyészség, hogy 1901 november 12-iki és 13-iki közötti éjjel édes testvérét, aki a konopi erdőben aludt, egy fejszével agyonvágta.

§ Zalogcédulás csalók. A főváros sok utcai balekfogdosója, az úgynevezett „Bauernfänger”-ek közt veszedelmes spécies az, amely zalogcédulákkal szélhámoskodik. Mindig befognak valakit, különösen vidékieket, ezek a csalók. Igen raffiniált módon végzik a dolgukat. Kétten vannak s elegánsan öltözködnek, amikor áldozatra vadásznak az utcán. Néhány lépésnyi távolságban haladnak egymás mögött s egyikök megszólítja a kiszemelt áldozatot:

— Uram, nem venné meg ezt a zalogcédulát?

A kérdezett szóba áll az elegáns urral s ebben a pillanatban odalép a cimborá és persze az „idegen”-t adja. Az első megismétli kérdését:

— Kétszáz forint van a cédulán s mert nagyon meg vagyok szorulva, odaadom kétszáz forintért.

— Adok érte százat, — feleli az, a ki harmadiknak jött s valójában cimborája az elsőnek.

— Onnek nem adom; ezé az uré az elsőség, mert vele álltam először szóba.

Még ravaszkodnak egy kicsit s végre is sikerül a zalogcédulát a balek nyakába sózni, arra pedig a'ig van eset, hogy a csalóknak körmeire lehessen koppintani. Mert ha a rendőség rájuk is akad, nem ítélték el, miután a

káros család miatt tesz panaszt s ez visszavonható lévén, megtérítik a kicsalt pénzt és menekülnek. Az ilyfajta balekfogók nem sokat reszkíroznak hát, de annyit mindenesetre, hogy a pénzt vissza kell adniok.

Két ilyen fajtájú zalogcédulás csaló: *Ke-lovszky* Lajos és *Kolben* Lajos ettől a lehetőség-től is szabadulni akarván, az utolsó időkben változtatott a taktikán. Nem várják be, míg létrejön az alku, de ha az áldozat elővette a pénzét, kikapták a kezéből és elfutottak. Így ragadtak el *Bottka* Ferenc-től 120 koronát, *Vertics* Gyulától 200 koronát és *Schorr* Károlytól 300 koronát. A zalogcédulát meg a lábaikhoz dobták. Mikor aztán a bíróság elé került *Ke-lovszky* és *Kolben*, a törvényszék *lopás* címén *nyolc nyolc havi* börtönrre ítélte őket. Felébbeszűkkel ma foglalkozott a tábla, mely dr. *Kisfalvi* A. Rezső ügyvéd védbeszéde után *felmentő* ítéletet hozott. Elfogadta ugyanis a védőnek azt az álláspontját, hogy lopásról nem lehet szó, mert az kellőképp bizonyítva nincsen, csalásra irányuló panaszt pedig a vádhatóság sem emelt.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, február 19.

Délitőzsde. Buzakinálat mérsékelte, a vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett néhány ezer méter-mázsa került forgalomba, tartott áron. Egyéb gabona-nemek változatlanok. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilsra	9.59—9.60
Buza októberre	8.45—8.46
Rozs 1902. áprilsra	7.90—7.91
Rozs októberre	7.03—7.04
Zab 1902. áprilsra	7.67—7.68
Zab októberre	6.32—6.33
Tengeri 1902. májusra	5.39—5.40
Tengeri júliusra	5.54—5.55
Repce 1902. augusztusra	12.45—12.55

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilsra	9.55—9.56
Buza októberre	8.44—8.45
Rozs 1902. áprilsra	7.81—7.87
Rozs októberre	—
Zab 1902. áprilsra	7.65—7.66
Zab októberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.39—5.40
Tengeri júliusra	—
Repce 1902. augusztusra	12.50—12.60

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	696.25
Magyar hitelrészvény	713.25
Lezámitolóbank részvény	451.50
Ríma-Murányi vasúti részvény	514.—
Osztrák-magyar Államvasúti részvény 670.25	
Közúti vasút	654.—
Városl. villamos vasút részvény	322.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 96 — 98 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 104—105 fillérig, Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 100—102 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 98 — 100 fillérig. Szereloi: Nehez páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 98 — 100 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 96 — 98 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 94 — 95 fillérig.

Sertéselészám. Február 18. napján volt készlet 26,237 darab, február 17. napján felhajtott 452 darab, február 17. napján elszállított 726 darab, február 18. napján maradt készletben 25,963 darab. Uslet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, február 19.

Magyar aranyjáradék 40/0	119.96
Magyar koronajáradék 40/0	97.10
Magyar arany 41/10/0	120.—
Magyar ezüst 41/10/0	100.90
Magyar keleti vasút	119.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	189.—
Fizesszabályozási és szegedi kölcsön	155.50
Osztrák papírjáradék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.35
Osztrák járadék arany	121.—
Koronajáradék	99.45
1860-iki Állam-sorsjegyek	151.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1035.—
Magyar hitelbank részvény	712.—

S z e s z ü z l e t.

— Február 19. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék: 12:80—13— korona mmázzsánsként

NAPIREND.

Február 20. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Aladár. — Protestáns naptár: Aladár. — Izraelita naptár: Sobebim böjt. — Görög-keleti naptár (február 7.): Partén. — A nap két 6 óra 42 perckor, nyugszik 5 óra 14 perckor. — A hold két 3 óra 14 perckor, nyugszik 5 óra — perckor.
Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 763-6 milliméter, délután 2 órakor 763-2 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 4.1, délután 2 órakor C° + 8.8 — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor BN. 4, délután 2 órakor BN. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, ködös, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 9 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 20. Az almás-kamarási takarékos és önszegélyező-egylet mint szövetség közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Február 21. A Kölcsey-egylet főlóvasó-estéje délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Február 22. Az aradi mérnök- és építész-egylet estéje (Központi szálló.) — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete aradi fiókjának tancsmulatsága (Pécskaí-ut 1.) — Jegyzőválasztás Borosjenőn. — Az aradi kereskedők körének táncestéje (Polgári fiúiskola.)

REGENY-C SARNOK.

A gyanafalvai tiszteletes.

— Regeny. —

Az Aradi Közlöny-nek írta:

Hevesi Jenő.

[24]

(Folytatás.)

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Bódi és a tiszteletes fáradhatatlanul kutatnak tovább. Nem volt szálloda, ahol — nem kérdezősködtek volna az eltűnt leány után. Az elsőran, u. fényes szállodák után fölkeresték a külvárosok félreeső helyein levő kisebb helyeket is, a zugkorcsmákat s mindenütt — hiába.

Az egyik reggel, mikor a kávéházban a párolgó kávé mellett ültek s hallgatagon tekintettek a lázas életre, amely az utcán folyt, a tiszteletes hirtelen fölkiáltott:

— Megvan!

Bódi örömmel tekintett a beszélőre.

— Erzsike? Hol van?

S kutatva nézett körül a ragyogó helyiségen.

— Ezt az Isten küldte elénk! — szolt a pap lázas tekintettel s szótlánul az újság hirdetési oldalára mutatott.

— Mi az ott! — kérdezte Bódi reménykedve.

— Egy detektiv, aki fölajánlja ilyen kutatásokra a szolgálatait.

— Nem értem, — szolt Bódi s kezébe vette az újságlapot.

— Hogy mi erre nem gondoltunk előbb! — szolt Virágvölgyi reménykedve.

— De mi az, mondja már! — unszolta amaz. — Megöl a türelmetlenség!

— Látja ezt a hirdetést? Most nyomban fölkeressük ezt a detektivet és megbizzuk, hogy kutasson Erzsike után.

— Erzsike után? Rendőr keresse? De hová gondol tiszteletes ur!

— Szükség törvényt bont. Ami kutatásunk nem vezetett eredményre, próbáljuk meg így. A déli szentesíti az eszközt.

— Soha! Az én hugomat bizony nem fogja senkisé megkísérni! Még csak az kellene!

— De értsen meg, Bódi bácsi. Ez egy magándetektiv, aki csak nekünk tesz titkon szolgálatot. Ez egyszerűen csak fölkeresni a leány rejtekhelyét s mi elhozzuk onnan, őrizze bár a mesebeli hétfejű sárkány!

Virágvölgyi fölvilágosító szavai után Bódi is, kelletlenül bár, de mégis beleegyezett.

Még a délelőtt fölkeresték a detektivet,

aki a Ferencváros egyik sötét utcájában lakott. A titkosrendőr, egy élénk szemű fiatal ember, udvariasan fogadta vendégeit s helyet mutatott nekik a kopott bőrdívánón.

— Mivel szolgálhatok, uraim? — kérdezte előzékenyen.

— Kissé kellemetlen az ügy, — szolt Virágvölgyi zavartan.

A detektiv nevetve kérdezte:

— Nemde, egy kis szerelmi história?

— Igen . . . olyanforma, — felelt Bódi szorongva.

— On az apa s ez az ur, nemde, a megcsalt férj s most a szerető nyomára akarnak jönni?

— Nem, uram. Mi egy lányt keresünk napok óta, aki eltűnt egy éjszaka a házból, — felelt Bódi.

— Az esküvője elől szökött meg, vagy ami még biztosabb, szöktette meg valaki, — tette hozzá a tiszteletes szomorúan.

— Es kire gyanakodnak?

— Egy főhadnagyra, aki nemrégiben a házamba került betegen és hugom ápolta! — dühöngött Bódi.

— Megkaphatnám az arcképét? — kérdezte a detektiv.

— Meg. Itt van nálam.

Bódi kigombolta kabátját s belső zsebéből egy újságpapírosba göngyölt fényképet vett elő. Mikor a detektiv megpillantotta, meglepetve kiáltott föl:

— Ni, ni! Hisz ez Baranyai! Lám, lám, a fess főhadnagy, a nagy kujon!

Bódi csodálkozva kérdezte:

— On ismeri Baranyait?

— Ismerem-e? Hát ki nem ismeri a főhadnagyot, aki csak egyszer is megfordult valamelyik orfeumban! Hiszen alig múlik el este, amikor ott a dőzsölne a cimboráival!

A tiszteletes Bódihoz fordult.

— Nemde, igazam volt, mikor önnek lefestettem a derék fickót?

— Hogy az Isten pusztította volna el, mielőtt házamba került! — tört ki a jókivánság Bódi kebléből.

— Most már hasztalanul átkozódik, Bódi bácsi. Ezen már nem segíhetünk! — csitította Virágvölgyi a dühöngő embert.

Csak a kezem közé kaparíthatnám, tudom Istenem, megkísérli azt a találkozást!

— Majd igyekezni fogok, hogy kezére jutassam, — szolt a detektiv.

— Szegény leány! — sóhajtott a pap halkan.

— Es a leány arcképe nincs meg önnél? — kérdezte később a titkosrendőr.

— De az is itt van.

— Mi is ennek a fölmutatása mellett kerestük a hálátlan teremtet?

A titkosrendőr figyelmesen megnézte a leány arcképét, mintha annak minden vonását emlékébe akarta volna vésni.

Majd az ablakhoz vitte s hosszasan vizsgálgatta.

— Majd meglátom, mit tehetek a dologban, — szolt végre rövid szünet után.

Bódi hálálkodva mondta:

— Olyan ajándékot kap tőlem, öcsém-uram, ha előteremti őket, hogy meg lesz vele elégedve.

Ezzel, kissé megnyugodva, tértek vissza szállásukra, míg a detektiv, akit csábított a kilátásba helyezett jutalom, — munka után látott.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlet 133. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1902. évi február hó 20 án:

Egy szegény ifju története.

Színmű 5 felvonásban. Írta: Feuillet Octave. Fordította: Feleki Miklós.

S Z E M É L Y E K:

Chamcel . . .	Palágyi L.	Ivonnet . . .	Garai Ilonka.
Bevallan . . .	László Gy.	Larouquet . . .	Bácsné.
Larouque . . .	Mezei Péter.	Margit, leánya	Angyal Ilka.
Laubepin . . .	Bács Károly.	Hélén	Kalocsa R.
Alain, szolga	Réti István.	Aubry	Tolnainé.
Gaston	Nemes S.	Kristine	Komlósy I.
Champlaine .	Giréth K.	Vauberger . . .	Bánáthyne.

Kezdete 7 órakor.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsúról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsúról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.48
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felé:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	9.39
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felé:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesről szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

NYILTTÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy

f. évi március hó 1-én

építési-irodát

nyitok.

Hivatkozással tizennyolc évi gyakorlatomra, mely időt több elsőrendű építési irodában töltöttem, bátorkodom magamat az építeni szándékozó közönségnek becses pártfogásába ajánlani.

Ugy új házépítést, mint átalakítást, tartozást elvállalok.

Ertekezni lehet vélem József főherceg-ut 10-ik szám. (Fényes-ház.)

271

Schön Károly.

Két első emeleti utcai szoba

külön bejárattal,

azonnal, vagy május 1-től kiadó.

Bővebbet: Szabadságtér 11.

368

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.
Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legújabbban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

50% a magyar tanítónök „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

CSECSEMŐK TÁPLÁLÁSÁRA

az eddig ismert módok közül legjobb, legmegfelelőbb

a sterilizált tehén tej,

a mely szakértelemmel higgítva és jól sterilizálva az anyatejjel egyenértékűnek bizonyult.

Ilyen tejet készít alulírott intézet és azt oly alakban hozza forgalomba, hogy a szülőknek nagyon csekély fáradságába és költségebe kerül gyermeküknek biztos felnevelése.

Előírásokat, illetve az utasításokat pontosan betartva, ki van zárva a gyermeknek minden a tápanyagoktól származható betegsége.

Tájékoztatóul arra, hogy a Sterilizált gyermektej már eddig is mennyire bevált, közlésezzük az ide mellekelt nyilatkozatokat:

Hálás elismeréssel adozom önöknek, megbecsülhetetlen sterilizált-tej készítményükért. Kis babám a mióta csak a világon van, tehát fél éve csak is azt kapja, a jóságáról egész mondkór támadt. S nemcsak kinezése veseegészsége, hanem olyan veseegészségű is, hogy bár a gyógyszerért csak e y ajtó választja el, orvosát még nem kapott soha.

Nem mulasztom el, hogy steril gyermektejtiket jóságánál, elcsószásánál és könnyen kezelhetőségénél fogva minden szülőnek legelőszintűbben ne ajánlja.

Kitűnő házzalattal **Tébor Gyula**, gyógyszerész, Arad-Gáj.

Az Önök által szállított sterilizált gyermektejet kis fiam 14 napos korától a mai napig élvezte és ezennel is élvezni fogja. Nem mulasztom el, hogy önöknek készítőnek hálás köszönetem ne nyilvánítsam orvos egészségügyi intézményükért.

A midőn ezt teszem, tudomásukra hozom azt is, hogy gyermekemet elcsószás és jobban felnevelni, mással nem lettem volna képes.

Gyermekem teljesen egészséges és nagyon szépen fejlődik.

Tisztelettel **Tabakovits Emil**, építész.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész

282

sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete
Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.
20909—1902. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehéreneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább

felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi február hó
Fiume	21-én d. e. 9 óra
Kis-Czell	24-én d. e. 9 óra
Bpest k. p. u.	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. február hóban.

Az igazgatóság

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, u. m.:

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szenvednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. És ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek ellamert gyökérből, jó borral van készítve, erőlteti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már esirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Eszleletek, mint **fejfájás, felbűfögés, gyomorgöres, felfuvalkodás, rosszullét hányással**, melyek üdült gyomorbajoknál mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszori ivás után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szóimatlanosság**, valamint vertolódás a máj, lép és vese szervezeten (hámoroldái betegség) a gyökérbor által gyorsan eltávolítatik. A gyökérbor megszünteti az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczzint, vérhiányt, erőtlenséget, legfőbbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges bágyadságnál és kedélyeltompultságnál,** valamint gyakori fejfájás, álmatlan éjjeliek következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor** a **gyengült életöröknek friss erőt ad.** — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és vérképzést, megnyugtató a feleslegzett idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálalirat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben** á frt 1.50 és frt 2. — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogovác, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesút, Varjas, Monostor, Vinga, Orzifalva, Fibis, Gutttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos, Ágria, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurlós, Simánd, Szt-Márton, Mátosa, Kevermet, Kunágota, Tornya, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billed, Bogaras, M.-Jósa, Gyertyámos, Kis-Beoskerec, Új-Besse-nyő, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topoloveoz, Józsefalva, Belinoz, Lúgos, Kizáda, Buttyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikió, Székudvár, Elek, Kétegyháza, Gyula, Új-Kigyós, Apáza, Mező-Bodzás, Mező-Kovásháza, Tót-Komlós, Orszháza, Mezőhegyes, Pityaros, Csánád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mehala, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon, 3 és több üveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboraimat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1407

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer daczára, legtöbbször kiirthatatlannak tartják a tyukszemet, már nem is igen ajánlanak nyugodt lélekkel tyukszemirtő szert, hacsak nem ismerik az „ANAGALLINT“, a mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerek sikertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat, hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem ki önnek, hogy megszabadított a gyötrő tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én.

Tiszteelője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bárminemű bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elpusztít a

Hajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási bűtyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A nméltóságú belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével

engedélyezett

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogosított gyógyintézet, mely télen-nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt áll, bejáró s beklakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek bármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, ideg-
tegségek, fémmérgezések gyógyítására. E fürdők szivbaj mel-
lett is használhatók. 15 fürdő 15 frt.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüdi-
tésére, idegbetegek, vérszegé-
nyek, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlan-
lanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 frt. Havibérlét 10 frt.

Szénsavas fürdők: Szivbillentyű bajok, nőbajok, ideg-
gyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 frt.

Moór fürdők: nőbajok, rheuma, idegzsábák, izület merev-
ségek gyógyítására. 15 fürdő 16 frt.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyen-
geség gyógyítására. 15 fürdő 15 frt

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fenyőkivonattal.
Reichenhall, Gleichenberg
mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 frt.

Svédgyógytorna: Hátgörbülések, izületmerevségek gyó-
gyítására; sápadt gyöngye gyermekek
edzésére. Havonta 15 frttól feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános
gyöngyeség gyógyítására. 15 massage 6 frt.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyenge
emésztőképesség gyógyítására. 15
jegy 12 frt.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Benn-
lakó betegek bár-
melyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás,
fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 frt havonta.

Vezető orvos!

Dr. HECHT, ARAD, Zpinyi-utcza 3. sz.

Telefon 270.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 5 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ar-

tesítőseket a kiadóhivatal Ad; levél-
beni kérdésekre a válasza való köl-
leg mellékelendő. Telefon irtásokhoz
nem ad a kiadóhivatal.

Egy nagy boros pincze

nagy hordókkal ellátva, bérbe ve-
hető Perenyi utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 294

Dr. Horváth Kornél

a Szent-Rókus kórház volt al-
orvosa 359

Széchenyi-utca 7-ik szám alatt
orvosi működését
megkezdte.

Tárbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárá-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Használjuk fel a kedvező alkalmat!

VARGA JÓZSEF

butor- és épület-asztalos üzlete

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Tultermelés miatt minden elfogadható
ár mellett ajánlom 1709

kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat
és bútorokra megrendelést jutányos ár
mellett készséggel elfogadok.

Építész és építető uraknak ajánlom
kiváló anyagból készült épület-asztalos
munkáimat és parkettáimat Pénzügyi
és ügyvedeknek ajánlom iródai beren-
dezésekre, továbbá készítek portálokat és
boltberendezéseket kereskedők részére.

Jutányos árak!

TELEFON 438.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz
vagy átvesz:

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Legelőssőbb bevásárlási forrás!

Kiadó

József főherceg-ut 12. szám
alatti házukban lévő

sarok-üzlet helyiség,

valamint egy külön utcái be-
járattal bíró és műhelynek vagy
raktárnak is alkalmas

souterrain (pincze) helyiség

akár külön-külön, akár együt-
tesen. 314

Fodor és Reisinger.

Szálloda bérbeadás!

A Petőfi-utca 9. szám alatti

„Magyar Korona“ szálló

(volt Oroszlán szálló)

11 vendégszobával, nagy étteremmel és minden hozzátartozókkal
3 évre, esetleg hosszabb időre előnyös feltételek mellett
1902. május hó 1-től kiadó.

Bővebbet az Aradi polgári takarekpénztárnál
(Minorita-palota.) 844

Rozsnyay-féle

chinin cukorka, chinin csokoládé

gyermekeszközök készítmény.

gyermekeszközök láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő siker-
rel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi,
ha a csomagoló papíron Rozsnyay Mátyás névalírása
olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a
szoba levegőjének felfris-
sítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden mászert
felülmúló hatása tyukszem
és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek
segélyével pár perc alatt zamatos, finom
likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Maraschino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

A női szépség emelésére,
főkötőszárazra a fenn-
tartására a legkiválóbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tiszt és zsemtelen készí-
tmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt színter színpot, májfoltot, pattanást, bőrtörést (mészert) és min-
den más bőrbajt. Kiszáradt a ráncoktól és himlőhelyektől még koros egyéneknek is bő-
bőltet szeszim kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítá-
sok, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerül-
nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyem-
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készit-
ményeket elfogadni, melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva. —
Készítményeim a melettőssőbb m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960.
sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. ved-
jeggyel iktattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-
lelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállaltok.

A Margit Crème miként az országos m. kir. che-
mial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatát
bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy tel-
jesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt.
szappan 35 kr., puder 60 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyeszeti laboratoriuma Aradon. 2

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszer-tárban és illatszerekkereskedésben.

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.

Telefon 322.

Szöllőbirtokosok figyelmébe!

Teljesen száraz,
hasított 285

tölgyfa karók

5, 6 és 7 láb hosszúságban a leg-
jutányosabb árban kaphatók

Klein B. Vilmos

Arad, Petőfi-utca 1. szám.

Gurahonezi

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normákat 60—70 szá-
zalekkel felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

Lakások kiadó!

Igen élénk forgalmu helyen,
Boros Béni-tér (Fő-ut 15. sz.)
házban

egy négy szoba, egy három
szoba és egy 2 szobából és
mellék helyiségekből álló

lakás vízvezetékekkel,

egy

czukrászdának

alkalmas

üzlethelyiség,

melyben 5 év óta igen jó for-
galmu **czukrászda** van,

folyó évi május 1-től

kiadó.

Bővebbet ugyanott Dengl La-
jos urnál, hol egy 361

3-as pénzszerény

is jutányosan eladó.